

wroclaw.pl

Festiwal krasnali

Od 8 do 10.09 Ogród Staromiejski
i miejskie muzea opanują
krasnale. Zobacz
program wydarzenia.



str. 10-11

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 33 (146), 30.08-5.09.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

#NowyRokSzkolny

- 15,8 tys. przedszkolaków
- 77,5 tys. uczniów
- 2 nowe szkoły
i 2 nowe przedszkola
- 21 mln zł na wakacyjne
remonty

str. 3

Gotowi na pierwszy dzwonek

TOMASZ HOŁCZAK

Otwieramy TAT! Świętuj na pikniku

W sobotę 2 września wsiądź do zabytkowego tramwaju i przejedź w paradyzie całą Trasę Autobusowo-Tramwajową na wielki piknik na Nowym Dworze.

str. 4

Wielka Wrocławska na Partynicach 3.09

W programie dnia znalazło się 9 gonitw. Do zawodów zgłoszono 75 koni. Łączna pula nagród wynosi 427 tysięcy złotych. Wstęp wolny.

str. 19

Зміни у русі міського транспорту

У вересні відбудуться зміни автобусного й трамвайного сполучення. Варто підготуватися!

с. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL



A my we Wrocławiu już w pełnym i bardzo energetycznym rozpędzie. Mimo zbliżającego się Wrocławskiego Festiwalu Krasnoludków, na który Państwa – w każdym wieku – serdecznie zapraszam, nie zostawiamy miasta wyłącznie pod ich opieką. W tym numerze biuletynu zapraszamy na inaugurację roku

Również plan projektów inwestycyjnych w naszym mieście układaliśmy w taki sposób, aby dążyć z jak największą liczbą tych komunikacyjnych właśnie do końca wakacji. Stąd przypominam i zachęcam do zapoznania się z nowymi rozkładami jazdy MPK. Nowe trasy, to także nowe numery niektórych linii. I choć wciąż jeszcze przed nami projekty TORewolucji, jak i dokończenie remontu ważnej dla ruchu ulicy Pomorskiej, to służby miejskie dołożą starań, aby były one jak najmniej uciążliwe. Wśród nich

Przed nami także czas coraz intensywniejszej kampanii wyborczej. Zwracam się przy tej okazji do kandydatów, aby dbając o zapoznanie z programem swoich ugrupowań mieszkańców Wrocławia, zarazem nie zaniedbysz- czali materiałami przestrzeni miejskiej. Kampania rządzi się swoimi prawami, jednak niezmiennie najlepszą wizytówką kandydata na urząd publiczny jest kultura jej prowadzenia i troska o estetykę miasta, z którego ubiega się o mandat.


Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

CZW. 31.08	PT. 1.09	SOB. 2.09	ND. 3.09	PN. 4.09	WT. 5.09	ŚR. 6.09
20°C	23°C	25°C	23°C	23°C	24°C	24°C

BARWNY KOROWÓD PRZESZEDŁ PRZEZ RYNEK



Wydarzenie związane było z Wielkim Międzynarodowym Finałem Lelenfant 2023, który planowany jest na 30.08 w Teatrze Polskim. Na scenie teatru zostanie zaprezentowany publiczności międzynarodowy spektakl, przygotowany przez blisko 70 młodych artystów z Białorusi, Czech, Indii, Iranu, Maroka, Palestyny, Polski, Tanzanii i Ukrainy, którzy pracowali nad nim metoda „dzieci ucza dzieci”.

COMMITTEE ON

Pierwszy dzwonek w tym roku 4 września

Już w najbliższy poniedziałek do szkół podstawowych i ponadpodstawowych wrócą uczniowie. W roku szkolnym 2023/2024 będzie to niemal 78 tys. dzieci. Od września zaczną też działać dwie nowe szkoły podstawowe – przy Asfaltowej i Lubelskiej.

Agata Zięba

Po wakacyjnej przerwie ruszą także wszystkie przedszkola. W sumie dzieci i uczniów rozpoczynających rok szkolny 2023/2024 będzie w naszym mieście ponad 93 tys.

Nowe miejsca

Na mapie Wrocławia pojawiły się dwie nowe placówki. Na Wojszycach przy ul. Asfaltowej otwarto zespół szkolno-przedszkolny. Już 2 września będzie można zobaczyć, jak wygląda ten nowoczesny budynek od środka. – Podczas dnia otwartego pokażemy dzieciom i ich rodzicom naszą placówkę. Uczniów w grupach oprowadzać będziemy po salach. Zorganizujemy też dla nich gry i zabawy tematyczne oraz zajęcia sportowe. To będzie idealna okazja, by wspólnie się poznać i zintegrować. Dlatego serdecznie zapraszamy do udziału w tym wydarzeniu – mówi Dagmara Babczyńska z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 25 przy ul. Asfaltowej.

Na Maślicach przy ul. Lubelskiej 95a powstała szkoła modułowa



Tak w ubiegłych latach witały rok szkolny dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 21 przy ul. Osobowickiej 127

Specto. Od września uczyć się będzie tam setka dzieci. Wybudowała ją i poprowadzi fundacja Ogólnopolski Operator Oświaty we współpracy z miastem. Placówka działać będzie na tych samych zasadach, co gminna.

Wakacyjne remonty

Nowy budynek zyskało Przedszkole nr 141 przy al. Hallera, w którym 29 sierpnia odbył się dzień adaptacyjny, a w zespole szkolno-przedszkolnym przy ul. Sołtysowickiej 34 oddano wyremontowany i rozbudowany blok żywieniowy.

Wakacyjne remonty odbyły się w 60 szkołach i przedszkolach oraz we wszystkich osiemnastu miejskich żłobkach. Większość z nich dobiegła końca wraz z upływem wakacji. Miasto przeznaczyło na prace ponad 21 mln zł.

Na sportowo na stadionie

W niedzielę 3 września na Stadionie Olimpijskim odbędzie się Sportowe rozpoczęcie roku szkolnego 2023/2024. Od godz. 12 do 15 każdy chętny będzie mógł zapoznać się z ofertą największych wrocławskich klubów sportowych

i poznać zasady oraz tajniki siatkówki, piłki ręcznej, speedwaya czy karate. Nie zabraknie też gier, zabaw oraz pozytywnych, sportowych emocji.

Uroczysta inauguracja

Dla uczniów pierwszym dniem szkoły będzie 4 września. W szkołach odbędą się wtedy apele i spotkania z wychowawcami w klasach. Informację o godzinie rozpoczęcia roku szkolnego w swojej szkole najlepiej sprawdzić na jej stronie internetowej lub zapytać w sekretariacie.

Pomóż! Krew jest pilnie potrzebna

Wakacje to trudny okres dla centrów krwiodawstwa, dlatego RCKiK we Wrocławiu apeluje do mieszkańców o pomoc. Centrum czynne jest od pn. do pt. od 7 rano, w pn., śr. i czw. do 17.30, a we wt. i pt. do 12.30. W sob. działa w godz. 7.30–12. Organizuje też akcje wyjazdowe: 2.09 (sob.) w godz. 10–14 w parku Tysiąclecia, ul. Knignicka 16, 4.09 (pn.) w Centrum Południe (Amrest) w godz. 9–13, ul. Powstańców Śl. 15–17.

1.09 rusza nabór do TBS Leśnica

Od 1 do 30.09.2023 r. potrwa nabór mieszkańców osiedla Leśnica IX – nowej inwestycji TBS Wrocław. Przeprowadzi go Wydział Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia. Na najemców czekają mieszkania 2-pokojowe o powierzchni od ok. 49 mkw. do ok. 52 mkw. Szczegółowe informacje m.in. o dokumentach, które należy złożyć, aby wynająć mieszkanie, a także o wysokości przyszłych opłat za mieszkanie, są dostępne na stronie internetowej www.tbs.wroc.pl, w zakładce „Zostań najemcą TBS”.

Ostatnia szansa na kąpiel pod chmurką

Kąpieliska i baseny zewnętrzne we Wrocławiu otwierane są na wakacje i zamykane wraz z końcem sierpnia. Nie inaczej zaplanowano w tym roku. Ale tegoroczne wakacje są dłuższe aż o trzy dni! Kończą się w weekend 2–3 września. – Jak co roku, zamykamy kąpieliska z końcem sierpnia, ale jeżeli pogoda będzie upalna, to otworzymy je również na ostatni weekend wakacji, czyli pierwsze dni września – mówi Maciej Moczek, rzecznik prasowy miejskiej spółki Spartan, która zarządza m.in. letnią pływalnią przy ul. Wejherowskiej i Gliniankami. Informacja o decyzji w sprawie otwarcia kąpielisk w ostatni weekend wakacji zostanie podana najpóźniej 31.08.

Wrocławski żłobek najlepszy w Polsce?



Żłobek prowadzi ogród warzywny. Dzieci sadzą i pielęgnują rośliny

Żłobek przy ul. Sygnałowej we Wrocławiu znalazł się w finale konkursu na najlepszy żłobek w Polsce. W tym roku aplikacje wysłało ponad 100 placówek z całego kraju, o tytuł walczy 35.

Agata Zięba

Konkurs pod patronatem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej organizuje od 6 lat Ogólnopolskie Stowarzyszenie Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych. – Zwracamy przede wszystkim uwagę na metody opieki nad dziećmi. Funkcje wychowawcze, edukacyjne i opiekuńcze są podstawą weryfikacji zgłoszeń. Oceniamy także kwestie żywieniowe i bezpieczeństwa – mówi Robert Wilczek, prezes stowarzyszenia.

Żłobek przy Sygnałowej to jedna z najnowocześniejszych placówek w mieście. Rozpoczął działalność w 2020 r. i zapewnia opiekę 220 maluchom od 20. tygodnia życia. Ma 7 sal zabaw i zewnętrzny plac. Każda z grup wyposażona jest w węzeł sanitarny, jadalnię, szatnię oraz pomieszczenia techniczne. W budynku jest pralnia i kuchnia. Jadłospisy w żłobku są przygotowywane przez dietetyka klinicznego. Do dyspozycji rodziców są dwie wózkownie. Finał konkursu odbędzie się 28 września we Wrocławiu.

Korty i hala na Trwałej – gotowe. Będzie piknik!

Zakończyła się budowa kortów i hali tenisowej przy szkole podstawowej na ul. Trwałej. Impreza inauguracyjna z treningiem i konkursem dla mieszkańców jest zaplanowana na 9 września. Okrasi ją mecz prezydenta Jacka Sutryka i prof. Arkadiusza Wójśa, rektora Politechniki Wrocławskiej. Niebawem ruszą też korty na Pułtuskiej.

Blazej Organisty

W sobotę 9.09 we Wrocławiu na nowych kortach przy ul. Trwałej prezydent Jacek Sutryk skrzyżuje rakiety z prof. Arkadiuszem Wójśem – rektorem PWr. Sparring zaplanowany jest na godz. 12. Mecz jest jedną z atrakcji pikniku organizowanego z okazji otwarcia kortów tenisowych przy Szkole Podstawowej nr 72. Początek imprezy o godz. 10. Oto plan wydarzenia:

- 10.15 – treningi dla dzieci na dwóch kortach
- 10.15 – konkurs dla dzieci i dorosłych na szybkość serwisu, w którym do wygrania jest rakieta prezydenta
- 11 – oficjalne otwarcie boisk tenisowych
- 11.15 – gry pokazowe uczniów i treningi dla dzieci
- 12 – mecz pokazowy prezydenta z rektorem (jeden set)
- 12.45 – mecz pokazowy Radka Bieleckiego (kabaret Neo-Nówka) z Czesławem Cyrelem (radny miejski)
- 13.45 – ogłoszenie wyników konkursu i wręczenie nagrody
- 14 – zakończenie pikniku.



Od września we Wrocławiu działać będą korty na Trwałej (duże zdj.) i hala tenisowa na Pułtuskiej (w kółku)

Dzieci chcące wziąć udział w imprezie, powinny mieć zmienne obuwie sportowe.

– Czekamy na wszystkich miłośników tenisa. Nasze wydarzenie to doskonała okazja, aby poznać

blżej nie tylko ofertę edukacyjną naszej szkoły, ale też zasady gry w tenisa i poćwiczyć pod okiem wykwalifikowanej kadry trenerskiej. Przygotowaliśmy wiele atrakcji i konkursów – zaprasza Piotr Sobko, trener z SP 72.

Dwa zewnętrzne, jeden w hali

Korty na Trwałej są trzy. Jeden pełnowymiarowy i drugi mniejszy treningowy na zewnątrz. Oba mają nawierzchnię akrylową, oświetlenie i są otoczone siatką. Na jed-

nym z nich stoi ścianka. Trzecie boisko tenisowe, również akrylowe, jest w nowej hali. Budowa hali i kortów, a także chodników, miejsc parkingowych, zadaszonych stojaków na rowery oraz posadzenie zieleni, kosztowała 8,28 mln zł. Zadanie prowadził ZIM.

Rusza też Pułtuszka

Na wrzesień Spartan zaplanował też otwarcie hali tenisowej przy Pułtuskiej 13. To pierwszy etap inwestycji obejmującej budowę pięciu zadaszonych kortów tenisowych o twardej nawierzchni, wraz ze ścianką tenisową.

Obiekt tenisowy przy Pułtuskiej to miejsce historyczne przy parku Południowym. Wielu zawodników rozpoczynało tu przygodę z tenisem, w tym Hubert Hurkacz. Szczegóły otwarcia i wynajmu hali na stronie www.spartan.wroc.pl.

Już 1,5 mln gości odwiedziło w tym roku aquapark



Pani Monika otrzymała w nagrodę całoroczny karnet do aquaparku

Pani Monika okazała się półtoramilionowym gościem aquaparku w 2023 roku. 28 sierpnia po godz. 12 przyszła nie spodziewając się niczego na trening fitness..., a wyszła z całorocznym karnetem.

Redakcja

Wrocławski Park Wodny to obiekty na Borowskiej, Brochowie, a także budowany kompleks przy ul. Wilanowskiej. To jednocześnie ulubione miejsce wypoczynku wrocławian i Dolnoślązaków. Żaden inny obiekt rekreacyjny w regionie nie ma tak wielu gości. Obiekt przy Borowskiej dodatkowo w tym roku świętuje 15-lecie działalności.

30.12.2022 r. aquapark po raz pierwszy w historii przywitał dwumilionowego klienta w ciągu jednego roku. Jak pokazują statystyki w 2023 r. frekwencja jest jeszcze wyższa – rok do roku o około 12 proc. – To dla nas olbrzymie wyróżnienie i odpowiedzialność.

I powód do ciągłego rozwoju. Bo jeśli jest więcej gości, to powiększamy liczbę atrakcji. Tylko w tym roku pojawiły się nowe zjeżdżalnie w strefie rekreacji, a w saunarium niebawem rozpoczniemy budowę tętni – mówi Grzegorz Kaliszczak, prezes Wrocławskiego Parku Wodnego (na zdjęciu z nagrodzoną).

Pani Monika, doktorantka na Wydziale Chemicznym PWr, okazała się półtoramilionowym gościem w 2023 roku. Na co dzień ma karnet – ale korzysta głównie ze strefy fitness. – To jest dla mnie olbrzymia niespodzianka! Nawet nie wiedziałam, że prowadzicie tu takie statystyki. Co robię prywatnie? Napisałam doktorat na politechnice, czekam

na obronę pracy i w tym czasie intensywnie korzystam ze strefy fitness w aquaparku. Jestem tu cztery razy w tygodniu. A tak w ogóle to pochodzę z Rzeszowa, choć od 10 lat mieszkam we Wrocławiu – mówiła oszołomiona klientka obiektu przy Borowskiej.

W obiekcie na Borowskiej na basenach rekreacyjnych, sportowych, w strefie saun czy fitness jednocześnie może przebywać 3,5 tysiąca osób. W sierpniu obiekt odwiedziło łącznie już ponad 200 tysięcy osób. Teraz, choć wakacje się kończą, ruch wcale nie jest mniejszy. Odbывается się tu także nauka pływania.

➤ Więcej na aquapark.wroc.pl

Zielona enklawa na Ołbinie. Jak zazielenić podwórko?

Jesienią 2021 r. we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim mieszkańcy Ołbina zdobyli 6335 głosów. W ich projekcie wśród kilku zadań było zazielenienie podwórka w kwartale ulic Nowowiejskiej, Jedności Narodowej, Daszyńskiego i Żeromskiego. Zarząd Zasobu Komunalnego przygotował projekt i teraz o jego szczegółach chce porozmawiać z mieszkańcami.

Maciej Wołodko

Konsultacje na temat podwórka przy ul. Nowowiejskiej 18-32 rozpoczynają się 31.08 i potrwać do 21.09.

– Wnętrze, na którym będziemy przeprowadzać konsultacje społeczne, to duży obszar z liczną zabudową. Na podwórku znajduje się uboga zieleń, która nie jest do końca uporządkowana, a stare trawniki są znacząco rozjeżdżone przez pojazdy. Ścieżki, chociaż naturalnie w trakcie użytkowania podwórka zostały wytyczone, nie są utwardzone. Na wewnątrz parkuje też dużo samochodów – mówi Anna Olbryt z Zarządu Zasobu Komunalnego.

Projekt do przedyskutowania

Całe podwórce obejmuje obszar prawie 2 ha. Projekt zmian dotyczy jego części o powierzchni około 700 mkw. To pierwszy etap zmian na tym podwórku. Mieszkańcy zdecydowali w WBO, że chcą, aby pojawiły się tutaj drzewa, krzewy i elementy małej architektury (np. ławki).

– W czasie trwania konsultacji zaprezentujemy mieszkańcom koncepcję zagospodarowania fragmentu wnętrza. Koncepcja uwzględnia przede wszystkim nowe nasadzenia zieleni. Chce-

my przy tej okazji wysłuchać potrzeb i oczekiwań okolicznych mieszkańców. Ważne są dla nas ich sugestie dotyczące zagospodarowania rzeczono-go fragmentu, ponieważ to oni będą głównymi użytkownikami tej przestrzeni. Po analizie wszystkich opinii będziemy mogli się do nich odnieść i w miarę możliwości, z zachowaniem wszelkich norm technicznych, budowlanych czy społecznych, naniesimy poprawki na przygotowaną koncepcję dotyczące np. elementów małej architektury czy wydzielenia stref dla różnych grup wiekowych – dodaje Olbryt.

Weź udział w konsultacjach

Przez cały czas trwania konsultacji (31.08-21.09) na stronie www.wroclaw.pl/rozmawia dostępny będzie elektroniczny formularz opinii.

Zaplanowano także dwa spotkania:

- w czwartek 7.09 w Domu Edyty Stein przy ul. Nowowiejskiej 38 o godz. 17.30
- w sobotę 9.09 w formie spaceru konsultacyjnego, zbiórka o godz. 12 na podwórku pod „Domkiem na jesienie”.

Głos młodych też jest ważny

Dzieci są równoprawnymi użytkownikami przestrzeni wspól-



Taki widok z okna mają mieszkańcy podwórza, ale wzięli sprawę w swoje ręce i wkrótce się to zmieni

nych. Nie tylko bawią się na terenie podwórka. Tak samo jak dorośli wynoszą śmieci, szukają miejsca na chwilę odpoczynku na świeżym powietrzu czy potykają się na krzywych chodnikach.

Ich perspektywa potrafi być odmienna od wizji dorosłych. Dlatego warto pytać je o zdanie. Jak podkreślają w Wydziale Partycypacji Społecznej – dzieci, uczestnicząc w konsultacjach, od najmłodszych lat uczą się odpowiedzialności za miejsce, w którym żyją.

W ramach konsultacji z młodymi zaplanowano dwa spotkania:

- w sobotę 9.09 (podczas spaceru konsultacyjnego) dla dzieci z podwórka zorganizowane zostaną warsztaty z projektowania podwórza
- spotkanie warsztatowe dla zorganizowanej grupy przeprowadzone zostanie we współpracy z aktywnie działającym na Ołbinie Stowarzyszeniem Żółty Parasol. Dokładny termin tego wydarzenia podany zostanie niebawem na stronie www.wroclaw.pl/rozmawia.

Jak oni wygrali WBO?

Jeśli zastanawiacie się, jak to możliwe, że zazielenienie podwórka wygrało w WBO, to zadajecie właściwe pytanie. Przecież w okolicznych kamienicach nie mieszka 6 tysięcy osób! Lider tego projektu sięgnął jednak po sprawdzoną metodę. Pod szyldem jednego projektu umieścił kilka mniejszych inwestycji, położonych w różnych częściach miasta. Dzięki temu na projekt zagłosowało znacznie więcej ludzi.

➤ Więcej na www.wroclaw.pl/rozmawia



Zostały już tylko 24 dni do głosowania w WBO

Rozpoczynamy odliczanie do głosowania w tegorocznej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Od dziś (30 sierpnia) zostały nam już tylko 24 dni. Przeczytaj, co warto wiedzieć o WBO we Wrocławiu? Mieszkańcy Ołbina wiedzą już, że warto – zyskają nowe podwórce. A ty, jakie masz potrzeby w swojej okolicy?

Maciej Wołodko

Wrocławski Budżet Obywatelski – to część budżetu Wrocławia, o którego przeznaczeniu decydują mieszkańcy. To oni zgłaszają pomysły na inwestycje i co roku decydują w głosowaniu, które z nich skierowane zostaną do realizacji.

- Głosowanie na projekty WBO odbędzie się w tym roku

w dniach 22 września – 9 października.

- Prawo głosu ma każdy mieszkaniec Wrocławia niezależnie od wieku i obywatelstwa (nie jest wymagane zameldowanie).
- Swoją głos będzie mógł oddać na jeden wybrany projekt osiedlowy i jeden ponadosiedlowy elektronicznie na www.wroclaw.pl/wbo i papierowo w wyznaczonych punktach.

- Do realizacji pójść projekty, które uzyskały kolejno największą liczbę głosów, aż do wyczerpania puli środków.
- Do WBO 2023 zgłoszono 317 projektów. W I etapie pozytywnie oceniono 110 projektów, w tym 78 projekty osiedlowe i 32 ponadosiedlowe. 193 projekty zostały ocenione negatywnie, a 14 zostało wycofanych przez liderów.

- Wyniki zostaną opublikowane na stronie WBO oraz w BIP.
- Pula środków w WBO 2023 to 31 mln złotych, z czego 21 mln zł zostanie przeznaczonych na realizację projektów ponadosiedlowych, a 10 mln zł na realizację projektów osiedlowych.
- Projekt osiedlowy dotyczy jednego osiedla, jego maksymalna wartość to 1 mln zł.

- Projekt ponadosiedlowy wykracza poza obszar jednego osiedla, maksymalna wartość to 3 mln zł.
- Wyniki drugiego etapu oceny projektów poznamy 23 sierpnia.

➤ Sprawdź, jakie projekty zgłoszono w tym roku na www.wroclaw.pl/budzet-obywatelski-wroclaw/projekty-2023

Bus dla mieszkańców

Ulica Jarnołtowska na wysokości posesji nr 60 zostanie zamknięta w związku z budową sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Od 3 września skrócona zostanie linia 142 do przystanku Kośnego przy ul. Jerzmanowskiej. Dalej pojedzie do pętli na Ratyniu. Kursy linii nocnej 249 nadal będą realizowane do Ratynia, a kursy linii autobusowej 909 nadal będą zawieszane na całej długości trasy. Na odcinku od skrzyżowania ul. Jerzmanowskiej i Kośnego do ul. Jarnołtowskiej (na wysokości posesji nr 60) kursuje bezpłatny bus uruchomiony przez wykonawcę robót. Drugi bezpłatny bus kursuje na odcinku od skrzyżowania ul. Jarnołtowskiej i Samotworskiej do podwrocławskiej miejscowości Samotwór. Obsługę komunikacyjną Samotworu, Skałki i Kębłowic od strony Wrocławia nadal będą zapewniały autobusy linii 947.

Szkolne rozkłady

Od niedzieli 3 września wracają szkolne rozkłady jazdy na wszystkich liniach tramwajowych oraz na liniach autobusowych D, N, 102, 106, 110, 114, 115, 116, 122, 124, 127, 134, 136, 144, 145, 147 i 151. Zmiany dotyczące przywrócenia częstotliwości kursowania sprzed wprowadzenia rozkładów letnio-remontowych od 18 czerwca 2023 r. Dodatkowo zostaną przywrócone kursy szkolne linii 133 do Iwina, kursy przez ul. Rumiankową, które będą realizowane przez autobusy linii 142 i kurs szkolny na linii 117 przez ul. Krępicką.

Już nie na życzenie

Niedziela 3 września to pierwszy dzień innego statusu następujących przystanków autobusowych: Rondo św. Ojca Pio z przystanku „na życzenie” zmieni się na przystanek stały dla autobusów linii 112, 127, 144 i 913; Os. Przyjaźni z przystanku „na życzenie” na przystanek stały dla autobusów linii D; Borowska z przystanku „na życzenie” na przystanek stały dla autobusów linii K.

Zmiany od 3.09! Sprawdź rozkład jazdy

Początki mogą być trudne, ale szybko się przyzwyczaimy. Pierwsze dni września to czas zmian zwłaszcza w komunikacji tramwajowej. Kolejny etap remontu torów na skrzyżowaniu Piłsudskiego i Świdnickiej spowoduje objazdy i brak tramwajów na odcinku Piłsudskiego – Hallera.

Bartosz Chochołowski

Zastąpi je tam autobus 702, ale wiele linii tramwajowych zmieni trasy. 2 i 20 zostaną zawieszane, a zamiast nich kursować będzie 72. Poza tym, w związku z uruchomieniem połączeń tramwajowych na Nowy Dwór, następuje reorganizacja siatki połączeń i niektóre tramwaje na stałe zmieniają trasy, pętle, a nawet numery. Wyczerpujące informacje są na www.wroclaw.pl/nowe-trasy-mpk.

Nie tylko aplikacje

Planując podróż w niedzielę 3 września i w kolejne dni, przygotowujemy się: przed wyjściem na przystanek sprawdzimy, czym dojedziemy. Dzięki temu zaoszczędzimy sobie czasu i negatywnych emocji. Urząd Miejski Wrocławia dane z nowymi trasami i rozkładami przekazuje operatorom popularnych aplikacji, jak Mapy Google i jakdojade.pl, jednak nie ma wpływu na to, w jakim czasie je zaimplementują. Doświadczenia po uruchomieniu tramwaju przez



Nowe rozkłady jazdy pojawią się na przystankach 3.09, wcześniej sprawdzisz je na stronie www.wroclaw.pl

Popowice wskazują, że nie od razu aplikacje pokazywały aktualne informacje. Teraz zmian będzie więcej. Zanim zacznijemy korzystać z tych pomocnych narzędzi, dajmy im czas na dostosowanie się do nowych realiów.

Zmiany, a co z biletami?

Nic nie zmienia się dla posiadaczy biletów okresowych na wszystkie linie – tych starych, jak i kupowanych we wrześniu. Pewne dylematy mogą mieć ci z nas, którzy kupują bilety na dwie linie. Najlepiej, aby spojrzeli na trasy docelowe, które będą obowiązywać po

zakończeniu remontu w obrębie przystanków Arkady (Capitol). Mogą nabyć np. bilet na linie 17 oraz 20 i spokojnie jeździć 17 i 72, a dodatkowo korzystać z autobusu 702, który zamiast tramwajów będzie kursował od Arkad do Hallera.

Obaw nie muszą mieć osoby, które mają ważne jeszcze we wrześniu zakupione wcześniej bilety długookresowe na dwie linie (np. kwartalne czy półroczne lub roczne). Mogą jeździć po trasach starych linii tak, jak dotychczas, mimo że zmienił się np. numer tramwaju.

Autobusy też inaczej

Zmiany – już na stałe – zagospodzą w komunikacji autobusowej. Dotyczą głównie obszaru Nowego Dworu, Kuźnik, Muchoboru Wielkiego i Leśnicy oraz częściowo Stabłowic i Oporowa. Pojawi się nowa linia 152. Do zmian doszło natomiast w 109 (zostanie zastąpiony przez autobus 142), a korekty tras dotyczą: 107, 119, 122, 128, 142, 148, 149. Dla mieszkańców Wojszyc i Jagodna ważna informacja: nowa linia 310 kursująca między Parafialną a Vivaldiego służyć będzie dotarciu do nowego przedszkola i nowej szkoły przy ul. Asfaltowej.

Całą rodziną idźcie na TAT-owy piknik



Cztery lata, 7 km, prawie 368 mln zł – tak w liczbach można opisać powstawanie Trasy Autobusowo-Tramwajowej. W sobotę 2.09 przyjdzie na oficjalne otwarcie na pętlę przy Rogowskiej.

Anna Aleksandrowicz

TAT – wydzielona droga z torowiskiem od Muchoboru Małego i Nowego Dworu przez Szczepin, Przedmieście Świdnickie na Stare Miasto. Dzięki niej można dostać się do centrum w kilkanaście minut! MPK Wrocław, Klub Sympatyków Transportu Miejskiego i Wrocławskie Inwestycje zapraszają na piknik z okazji jej otwarcia.

Wsiądź w jeden z zabytkowych tramwajów przy Dworcu Świebodzkim (ul. Marchijska – od strony pl. Orłąt Lwowskich), godz. 12 (zbiórka godz. 11.45) i przejedź całą trasę. W programie w sobotę 2.09 na pętli Nowy Dwór przy ul. Rogowskiej w godz. 12–16: zwiedzanie pojazdów, animacje dla dzieci, loteria fantowa, food trucki i bar wodny. A w godz. 10–16 w parku Tysiąclecia – gra miejska i Festiwal Pierwszej Pomoocy (czytaj więcej str. 16).

Dach perełka, który wszyscy będziemy podziwiać

Układanie łupka na dachach to dla Wojciecha Mazura chleb powszedni, ale jeszcze nigdy nie robił tego na budynku o takiej wartości architektonicznej i historycznej, przynajmniej nie we Wrocławiu. Mowa o dawnej siedzibie banku PKO BP z XIX wieku u zbiegu ulic Gepperta i Kazimierza Wielkiego. Do ułożenia ma 3000 elementów.

Blazej Organisty

Jako chłopak z Podkarpacia usłyszał, żeby nie bać się pracy fizycznej. Fach w ręku i wiedzę w głowie przekuwa się na sukces. W budowlance jest od 42 lat. Od prawie 20 pracuje z łupkiem. Wraz z synem układa dachy w całej Polsce i za granicą. Przywołuje pałac myśliwski pod Tychami i wspomina Norwegię.

We Wrocławiu do tej pory pracował na domach, których właściciele cenili kamień bardziej niż dachówkę ceramiczną. Na lokalny obiekt użyteczności publicznej wszedł po raz pierwszy. Od razu na zabytek nieprzeciętnej urody – stojący od końca XIX wieku u zbiegu ulic Gepperta i Kazimierza Wielkiego.

Tysiące łusek z Hiszpanii

Jak daleko wzrokiem sięgnąć, z góry widać czerwone, tradycyjne dachy. Są tańsze od kamiennych. Początkowo na zabytku także miał być taki, ale inwestorzy – rodzina Komarnickich z Wrocławia – zajrzeli głębiej do kieszeni po obejrzeniu starych zdjęć. Widać na nich, że pierwowzór był z kamienia, więc ostatecznie zdecydowali się na łupkę pochodzącą z północno-zachodniej Hiszpanii.



Wojciech Mazur pokazuje kamienną płytkę pokrycia dachu zabytkowego budynku przy ul. Gepperta 4

Wchodząc na obiekt, ekipa remontowa zastała jednak dachówkę ceramiczną, która pojawiła się w którymś momencie długiego życia budynku. Na pierwszy rzut oka wyglądała solidnie, jednak zdążyła się rozwarstwić, mimo że pochodziła z lat 90. ubiegłego stulecia. – W czasie remontu odkryliśmy fragmenty dawniejszego materiału.

To była dokładnie ta sama łuska, jaką teraz kładziemy, prawdopodobnie od tego samego dostawcy, bo firma Raczek działa od ponad stu lat – informuje Andrzej Palczak z firmy Crear, która pełni na budowie rolę inwestora zastępczego. – Wizja Wojtka, najlepszego fachowca, jakiego można znaleźć, bardzo się spodobała, więc zrezy-

gnowaliśmy z pierwotnego pomysłu krycia grafitową dachówką na rzecz odtworzenia dachu w sposób jak najbardziej zgodny z archiwalnymi zdjęciami – opowiada Palczak.

Wojciech Mazur dodaje, że ten rodzaj pokrycia, składającego się z notabene z ok. 3000 elementów,

zalicza się do ekskluzywnych, ponieważ kamienie w kształcie łuski łączą się dużymi i małymi kawałkami wiążącymi, które uzupełniają i zdobią całość w formie miękkich i ostrych koszy.

Co powstanie w budynku?

O wieku budynku świadczy inskrypcja na attyce – 1890. Gdzie indziej wyrity w piaskowcu jest autograf architekta – zasłużonego w mieście Richarda Plüddemanna.

W przyszłości będą tu biura, lokale usługowe, a także restauracja z dużymi witrynami i widokiem na pl. Solny. W środku sporo jest jeszcze do zrobienia. Planowany termin zakończenia przebudowy to druga połowa 2024 r. Renowację prowadzi grupa firm: inwestorem jest spółka ARA Komarnicki, inwestorem zastępczym – Crear, projekt przebudowy powstał w pracowni Anna Kościuk (Archikon), z kolei wykonawcą jest firma budowlano-konserwatorska Castellum (pracuje również na Wzgórzu Partyzantów).

Zakończył się już remont mostu Marszowickiego

Zabytkowy most Marszowicki ma już nową nawierzchnię oraz izolację pomostu. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu zgodnie z harmonogramem zakończył prace konserwacyjne.

Redakcja

W miniony weekend na most wrócił ruch dwukierunkowy, a autobusy komunikacji miejskiej jeżdżą już swoimi stałymi trasami.

Prace remontowe na moście rozpoczęły się w połowie lipca. Objęły one wymianę nawierzchni bitumicznej jezdni wraz z wymianą izolacji pomostu. Na czas prac ruch odbywał się tam wahadłowo.

Most Marszowicki, położony w ciągu ul. Głównej, od 1900 roku jest przeprawą nad rzeką Bystrzycą. Znajduje się w zachodniej części miasta, w rejonie osiedli Marszowice i Stabłowice. Powy-

żej mostu, na rzece, znajduje się Stopień Wodny Marszowice z małą Elektrownią Wodną Marszowice. Kompleks obydwu budowli jest wpisany do rejestru zabytków.

– W ramach prac przeprowadzono m.in. naprawy płyty pomostowej, ułożono izolację przeciwwodną oraz wymieniono nawierzchnię. Na czas tego ostatniego etapu, na kilka godzin musieliśmy zamknąć przeprawę. Dziękujemy kierowcom i mieszkańcom za wyrozumiałość – mówi Tomasz Jankowski, rzecznik ZDiUM.

Prace sfinansowano z budżetu miasta. Ich wartość to blisko 500 tys. złotych.



Po pracach konserwacyjnych wrócił ruch dwukierunkowy, a autobusy jeżdżą swoimi stałymi trasami

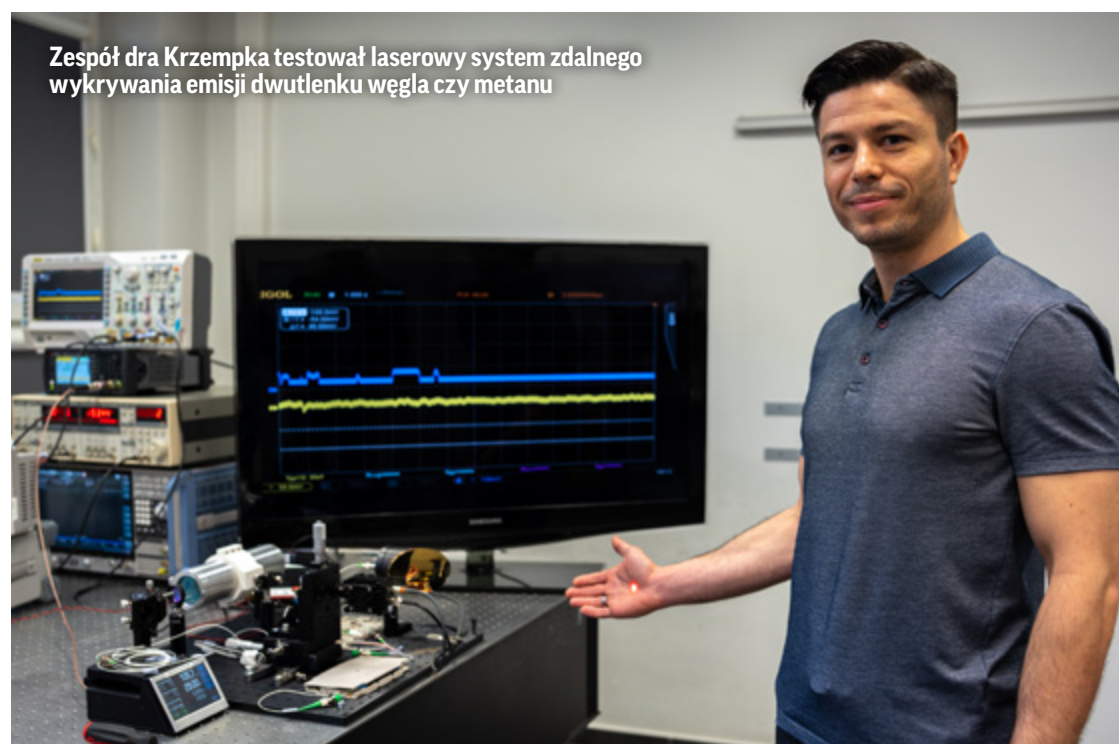
Sztuczna inteligencja zajmie się naszymi odpadami

Niemal 11,5 mln odbiorów odpadów zrealizowali w ubiegłym roku Ekosystem i jego wykonawcy we Wrocławiu. Skąd pochodzą te śmieci, jakiego są rodzaju, jak segregują mieszkańcy i czy w tym kontekście może przydać się, będąca ostatnio na wysokiej fali, sztuczna inteligencja?

Michał Sałkowski

Segregacja odpadów to wypadkowa kilku kwestii. Ludzi – naukowców, którzy badają strumień i skalę generowanych odpadów, oraz pracowników zakładów gospodarki odpadami, którzy śmieci odbierają. Samych odpadów – ich ilości i rodzaju. Logistyki – planowania odbioru, przewozów i schematu przetwarzania. A także instalacji i technologii, które temu służą.

W personalnej skali modny i gremialnie wykorzystywany CHAT GPT na pewno podpowie, gdzie wyrzucić dany odpad i dlaczego. Za każdym razem dając nam formalną podpórkę, by sprawdzić, jakie zasady segregacji obowiązują w naszej gminie. Podstawowo usystematyzuje nam wiedzę i złoży w całość, ale gotowych rozwiązań, co do instalacji jeszcze nie da. Sztucznej inteligencji na tym etapie nadal – szczęśliwie – po-



trzebny jest człowiek. A ten nie próżnuje.

Garść rozwiązań

Istnieje szereg rozwiązań stopniowo wprowadzanych do gospodarki odpadami albo inicjowanych np. na płaszczyźnie start-upu.

TYP TRACE. Chodzi w nim o to, by namierzyć, w jakich miejscach gromadzimy odpady, jakiego typu one są, jak dużo ich generujemy i czy nasza – mieszkańców segregacja jest skuteczna.

TYP DETECT. Rozwiązania, dzięki którym odseparujemy odpady jednego rodzaju od zanieczyszczeń, co wzmocni skuteczność segregowania i doboru technologii przetwarzania. Przydać się może w kontekście kompostowania albo odseparowania elektroodpadów bądź baterii, by do recyklingu trafiły te odpowiednie.

TYP GAP. System kamer sprawdzi, czy pojemniki na dane odpady są zapełnione i w jakim stopniu. To istotne z perspektywy kierowcy śmie-

ciarki, ale też przedsiębiorcy prowadzącego zakład recyklingu i planującego trasy. Pozwala unikać wysyłania ekip w ciemno pod dany „niezapełniony” adres.

Skuteczność AI

Istnieją także schematy automatycznego sortowania. W zakładach gospodarki odpadami cały proces wspomagają roboty. Odseparują one wszystko, co chcemy, by uzyskać jak najbardziej jednolity surowiec – odpad. Rozdziela np. tworzywa sztuczne czy róż-

ne rodzaje baterii. A także przez monitoring odpadów przyporządkują do poszczególnych frakcji. Opracowania naukowe wskazują, że sztuczna inteligencja potrafi sortować odpady z 96/97-procentową skutecznością, ale ktoś musi ją tego nauczyć, zaprogramować oraz wprowadzić bazy danych czy zdjęć. Spoglądając na nasze wrocławskie podwórko, trudno nie zauważyć działalności naukowców Politechniki Wrocławskiej. W kompostowni Ekosystemu na Janówku zespół dra Karola Krzempka z Wydziału Elektroniki, Fotoniki i Mikrosystemów testował laserowy system zdalnego wykrywania emisji dwutlenku węgla czy metanu. Co w założeniu ma usprawnić kompostowanie, podnieść wartość produkowanego nawozu i ograniczyć do minimum emisję gazów cieplarnianych.

Kilka lat temu zespół doktorantów przedstawił projekt PWRBIN, inteligentnego kosza na śmieci, wyposażonego w ekran, czujniki, który potrafi zginać odpady, uczy segregacji i wskazuje poziom wypełnienia. Sztuczna inteligencja w gospodarce odpadami nie poradzi sobie (jeszcze?) bez człowieka, ktoś musi ładować ją aktualną wiedzą i wyszukiwać nowe zastosowania. Nie zastąpi, może ułatwić. Warto spróbować.

Czy szkło można przetwarzać w nieskończoność?



Czy szkło można przetwarzać i poddawać recyklingowi cały czas?

Faktycznie, można by stwierdzić, że szkło da się przetwarzać w nieskończoność, niemniej – tylko pod pewnymi warunkami. Prawdą jest, że szkło opakowaniowe można przetwarzać nieskończenie wiele razy przy zachowaniu odpowiedniej jakości materiału (np. wytrzymałości) w przeciwieństwie do popularnie stosowanych w tym celu rodzajów tworzyw sztucznych czy papieru. Proces recyklingu szkła jest wieloetapowy, ale bardzo ko-

rzystny. Przetwarzanie szkła odpadowego pozwala na zaoszczędzenie zasobów naturalnych (m.in. piasku), a także wpływa na zmniejszenie zużycia energii przez huty szkła. Jednak, aby recykling szkła mógł być efektywny, należy zapewnić odpowiednią jakość szkła, które chcemy przetworzyć.

Co to oznacza? Recykling szkła jest wrażliwy na różnego rodzaju zanieczyszczenia (np. ceramiczne) w materiale wsadowym, które mogą pojawić się w źle zebranym w czasie selekcji strumieniu szkła. Niezwykle ważna jest odpowiednia segregacja – do zielonego pojemnika wyrzucamy tylko szkło opakowaniowe (np. butelki, słoiki), co znacznie uprości recykling tego typu odpadów. Inne rodzaje szkła (np. lustra, szyby, naczynia) mają różny skład i temperaturę top-

nienia, przez co ich domieszki w przetwarzanym strumieniu szkła opakowaniowego mogą znacząco obniżyć jakość produktu końcowego, widoczne będą np. pęcherzyki powietrza czy przebarwienia.

Warto pamiętać, że opakowań szklanych przed wyrzuceniem nie trzeba myć (nie trzeba też zrywać etykiet), ponieważ materiał przed przetworzeniem zostanie jeszcze odpowiednio przygotowany w zakładzie gospodarki odpadami.

Masz pytanie do naszego eksperta w sprawie właściwej segregacji śmieci?

Napisz do nas: biuletyn@araw.pl

Dr Weronika Urbańska, Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej

Pierwsze półroczne straży miejskiej było pracowite

O szczurach, hałasie, ładzie i porządku oraz o codziennej pracy strażnika z Waldemarem Forysiakiem, zastępcą komendanta Straży Miejskiej Wrocławia, rozmawia Błażej Organisty.

W ciepłe miesiące na ulice częściej wychodzą szczury. Co straż miejska robi w tej sprawie?

Problemem z ich nadmiarem zajmujemy się nie tylko my. Odpowiedzialni są również urzędnicy, prywatni i gminni zarządcy, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe. Kolejna grupa to mieszkańcy, którzy angażują się coraz bardziej. Bardzo ważne jest, abyśmy wszyscy dbali o czystość na podwórkach, o prawidłowe wyrzucanie śmieci i przeprowadzanie deratyzacji. Na szczęście widzimy dużą poprawę.

Cieszy to, że wrocławianie są bardziej świadomi, lepiej wywiązują się z obowiązków i zgłaszają nieprawidłowości. My jesteśmy od egzekwowania przepisów dotyczących szeroko rozumianego porządku i deratyzacji. Do sierpnia zrobiliśmy prawie 9 tys. kontroli, wystawiliśmy 217 mandatów na łączną kwotę około 60 tys. zł, w tym za dokarmianie zwierząt. Mieszkańcy muszą pamiętać, że karmiąc gołębie i koty, dają pokarm także szczurom.

Nowością jest podjęcie współpracy z miejskim wydziałem podatków i opłat. Niestety, część podmiotów wcale nie składa deklaracji śmieciowych, mimo że są obowiązkowe, a część generuje więcej śmieci, niż deklaruje. Współpraca na pewno ten proceder ograniczy.

Jakie inne tematy zajmują strażników miejskich?

Od wielu lat najbardziej zajmują nas parkowanie niezgodne z przepisami. Sprawdzamy to 7 dni w tygodniu przez całą dobę. W pierwszej połowie roku wystawiliśmy ponad 10 tys. mandatów na łączną kwotę 2,7 mln zł. Założyliśmy ponad 1200 blokad i odholowaliśmy 2 tys. pojazdów, w tym 410 hulajnóg elektrycznych. Usunęliśmy 72 wraki rowerowe, a każdego roku likwidujemy średnio około 400 wraków samochodowych.

Często zawiadamiają nas mieszkańcy, za co należą się im podziękowania. Wysyłają nam zdjęcia, podając godzinę i inne dane. Nam to wystarczy do podjęcia interwencji i wystawienia mandatu.

O czym jeszcze informują mieszkańcy? Gdzie interweniujecie?

Częściej interweniujemy na Śępolnie i Biskupinie, gdzie mieszkańcy skarżą się na zbyt dużą liczbę źle zaparkowanych aut, co ma związek z letnimi imprezami. Z kolei Stare Miasto narzeka na nocny hałas. A do tego standardowe zgłoszenia dotyczące śmieci i parkowania. Czasami mówią nam o rzeczach niekoniecznie mieszczących się w naszych obowiązkach np. o paleniu na balkonie lub grillowaniu. Przypominam, że nie ma ogólnych przepisów tego zabraniających, ewentualnie zapisy w regulaminach zarządców bądź wspólnot.

Zaraz rok szkolny. Skierujecie pod szkoły dodatkowe siły?

Tak, będziemy pod kilkunastoma. Przypilnujemy, żeby kierowcy przestrzegali zasad bezpieczeństwa. Powinni zachowywać szczególną ostrożność, mając na uwadze, że dzieci potrafią zachować się nieprzewidywalnie. Prowadzimy zajęcia profilaktyczne dla uczniów, na których wpajamy im dobre zachowania. Mamy takie też dla seniorów.

Parkowanie i szczury to nie wszystko, czym się zajmujecie.

Ostatnio zajęliśmy się hałasem na Odrze, który generują statki imprezowe. Przeprowadziliśmy rozmowy prewencyjne z kapitanami. Na wodzie mamy wspólne patrole z policją. Po niedawnych skargach kontrolujemy wyspy. Kilka nocy temu byliśmy na Tamce, gdzie stwierdziliśmy zakłócanie ciszy. Wszczęliśmy postępowanie wyjaśniające, a sprawa może trafić do sądu. Przypominam, że prawo zabrania puszczania muzyki z głośników na

PYTAMY O WROCŁAW



Waldemar Forysiak, zastępca komendanta Straży Miejskiej, zaprasza w szeregi wrocławskich strażników

zewnątrz w przestrzeni publicznej. Zakaz dotyczy np. barów plenerowych. Wyjątkiem są tylko imprezy masowe.

Regularnie sprawdzamy spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, przez cały rok kontrolujemy spalanie odpadów. Przypominam, że nie wolno palić zielonych. Od tego są brązowe worki lub kompostowniki. Mamy obowiązki związane z ochroną środowiska: szukamy nielegalnych wysypisk i sprawców, korzystając m.in. z ukrytych kamer, codziennie monitorujemy Odrę i fosę, sprawdzamy poprawność wywozu nieczystości z szamba, a także przyglądamy się odpływom ściekowym. Strażnicy z Animal Patrolu zajmują się porzuconymi lub rannymi zwierzętami. Czasami wrocławianie zgłaszają nam, że sąsiedzi źle traktują pupili, a to może być przestępstwem.

Jesteśmy w parkach i lasach, gdzie obserwujemy, czy ludzie nie śmie-

cą i nie palą ognisk w niedozwolonych punktach. W takim terenie świetnie radzą sobie patrole konne. Z kolei rowerowe kontrolują drogi i np. lawetują blokujące je samochody.

Przypuszczam, że nie jest łatwo tego wszystkiego przypilnować, skoro ciągle brakuje wam ludzi.

Oficjalnie mamy 323 etaty mundurowe, a to o wiele za mało. Nie wszystkie są obsadzone. Jest między 60 a 70 wakatów. Nabór trwa cały czas. Aktualnie szkolenie kończy 11 aplikantów, którzy po egzaminach zasilą nasze szeregi.

Świeżo upieczeni strażnicy zarobią 4,5 tysiąca złotych brutto.

Taka kwota nie jest motywująca dla ogromnej liczby osób.

Zarobki są, jakie są, ale do nas przychodzą ludzie, dla których od pieniędzy ważniejsza jest stabilność zatrudnienia. Praca jest bardzo fajna i ciekawa, daje satysfakcję i przyjemność. Mamy nowoczesną siedzibę, nowe radiowozy, drony, konie. Można się sprawdzić i realizować w różnych dziedzinach. Rotacja jest duża, mimo to trzon zespołu utrzymuje się w podobnym składzie od dawna.

Do nas przychodzą ludzie, dla których od pieniędzy ważniejsza jest stabilność zatrudnienia. Można się sprawdzić i realizować w różnych dziedzinach

Zobacz wideo na WROCŁAW TV



KRASNALOWY ZAWRÓT GŁOWY

OGRÓD STAROMIEJSKI MUZEA

Jak co roku w jeden wrześniowy weekend krasnale przejmują Wrocław! Tym razem przemarszerują przez Rynek i opanują Ogród Staromiejski oraz miejskie muzea od 8 do 10 września. Będą konkursy, warsztaty, występy i gra miejska, a także nowość – strefa ogrodu zoologicznego. Do ZOObaczenia na Wrocławskim Festiwalu Krasnoludków!



I Agata Zięba

Tegoroczny festiwal rozpocznie się tradycyjnie Wielką Wrocławską Paradą Krasnoludków. Wyruszy spod przęgierza na wrocławskim Rynku w piątek 8 września. Stamtąd, ulicą Świdnicką, ruszy do Ogrodu Staromiejskiego.

O zwierzętach i ekologii

Pierwszego dnia festiwalu (8 września) szkoły podstawowe oraz przedszkola będą rywali-

zować w konkursie dekorowania krasnalowych domków. Odbędzie się również konkurs na najlepiej przebraną krasnalową grupę szkolną i przedszkolną.

Na terenie ogrodu będzie można odwiedzić m.in. Krasnalową Strefę ZOO – gdzie dzieci poznają lepiej możliwości ekologicznych działań na rzecz ochrony zwierząt, zagrożone gatunki zamieszkujące ogród zoologiczny czy dowiedzą się więcej o kampanii „Dzikie w Mieście”. Organizatorzy zapraszają też na plenerowe ekowarsztaty, podczas których można będzie wykonać samodzielnie krasnalowe i ekologiczne pamiątki z festiwalu. Dzieci będą mogły poznać zasady recyklingu – na każdy z warsztatów można przynieść swoje własne rzeczy, z których uczestnicy stworzą coś zupełnie nowego! W tym dniu będzie można tradycyjnie pojeździć zabytkowymi tramwajami.

Planszówki górą

W sobotę (9 września) o każdej pełnej godzinie na scenie festiwalowej prezentowane będą premierowe bajki o wrocławskich krasnoludkach. To już festiwalowa tradycja! Trzy krótkie historyjki o przygodach krasnali przygotowały absolwentki Akademii Sztuk Teatralnych we Wrocławiu.

Po raz kolejny w historii festiwalu wrocławskie skrzaty postanowiły także, że towarzyszyć mu będzie turniej gier planszowych o Puchar Krasnoludka. Młodych fanów wrocławskich gier krasnoludkowych zaprasza Mediateka na grę Tropem Wrocławskich Krasnali, rozgrywki w krasnalowe Monopoly i grę karcianą Krasnalowy Quiz. Natomiast starsze dzieci (wiek 12+) oraz dorosłych fanów planszówek zaprasza kawiarnia Awaria Prądu, gdzie będzie można zagrać w gry: Nidavellir czy W grocie Króla Gór.



Mnóstwo zabawy, a potem relaks

Drugiego dnia festiwalu pojawią się też namioty z masą atrakcji dla starszych i młodszych krasnali: ścieżka sensomotoryczna Drwała Krasnała wykonana z odpadów i naturalnych materiałów z fizjoterapeutycznym torem przeszkód, Strefa Giga Kłoczków, Krasnalowa Strefa Gier – jedyne w swoim rodzaju gry wielkoformatowe, gigantyczne memory, stoły do gry, krzyżówka, sudoku czy kółko i krzyżyk, warsztaty z ceramiki, Krasnalowa Strefa Bajarzy – w ustronnym miejscu w parku będzie można usiąść i posłuchać bajek czytanych przez aktorów Teatru Muzycznego Capitol.

Zostań detektywem

Ktoś sieje postrach w świecie krasnali – Syzyfki nie mogą znaleźć swojej kuli, Papa Krasnal ulubionych kapci, a Życzliwkowi zaginął jego żółty słonecznik. Kto za tym stoi? Lubisz kryminalne zagadki? Wstąp do Krasnalowego Klubu Detektywów! Do 7 września (lub do wyczerpania miejsc) można zgłosić chęć udziału w festiwalowej grze miejskiej pod adresem zapisy@exploring.pl. Na najlepszych detektywów czekają nagrody!

Wyprawa kolejają i disco

Najnowszą atrakcją będzie przejażdżka Festiwalową Kolejką Elektryczną, rodem z bajki o krasnalach! Kolorowa kolejka kursować będzie po wrocławskiej Promenadzie przy Ogrodzie Staromiejskim. Tradycyjnie na zakończenie zabawy w ogrodzie odbędzie się Krasnalowe Silent Disco! Szalona zabawa po zmroku przy najlepszej muzyce, tyle że... w zupełnej ciszy. Trzy kanały, trzy różne style muzyki – każdy znajdzie coś dla siebie!

Krasnale w muzeach

Niedziela (10 września) to działania w muzeach. Muzeum Miejskie Wrocławia zaprasza na zajęcia „Karzelki i olbrzymy w mitach skandynawskich” oraz niezwykły spacer po Rynku i okolicach „Śladami krasnali wrocławskich”. W Muzeum Etnograficznym odbędzie się natomiast spotkanie, podczas które-

go uczestnicy będą mogli wykonać malowaną makatkę inspirowaną dawnymi makatkami kuchennymi. A w Muzeum Poczty i Telekomunikacji odbędzie się warsztaty robienia kartek pocztowych dla dzieci.

Wrocławska Mediateka także zaprasza w niedzielę – na mobilną grę miejską „Krasnal Drukarz i zaginione czcionki”. Wybierzcie się na spacer po centrum Wrocławia, poznajcie mieszkające tam krasnale i pomóżcie Drukarzowi odnaleźć zaginione czcionki.

» **Szczegóły programu, regulaminy konkursów i zapisy na stronie krasnale.pl**



PROGRAM WROCŁAWSKIEGO FESTIWALU KRASNOLUDKÓW 2023

8 września (piątek)

godz. 10–10.30 Wielka Wrocławska Parada Krasnoludków, Rynek (koło przęgierza)

Udział w niej wezmą szczudlarze, bębniarze oraz mażoretki, których kolory pochod poprowadzi dzieci do Ogrodu Staromiejskiego.

godz. 10–14 Wielka Wioska Krasnoludków, Ogród Staromiejski

- W programie:
- konkurs plastyczny dla szkół podstawowych i przedszkoli na najpiękniej udekorowaną krasnalową chatkę
 - konkurs na najlepiej przebraną krasnalową grupę przedszkolaków lub uczniów szkół podstawowych
 - gry planszowe i edukacyjne w gigaskali

- warsztaty bębniarskie na Scenie Letniej WTL
- pokaz krasnała Jasia – połączenie teatru rodzinnego z klaunadą i sztuką cyrkową

godz. 11–14 Bezpłatne kursy zabytkowym Krasnalowym Tramwajem, przystanek tramwajowy Opera

9 września (sobota)

godz. 11–17 Wielka Wioska Krasnoludków, Ogród Staromiejski

- W programie:
- fantastyczne bajkowe dekoracje – balony i kolorowe wstążki, kwiaty, grzyby i owady, wielkie ciastka, lody i inne elementy wielkoformatowe
 - krasnalowi animatorzy, szczudlarze, mimowie i artyści uliczni

- wielka animowana lalka krasnała – ponad dwumetrowa ruchoma konstrukcja animowana przez artystów lalkarzy będzie przechadzać się po ogrodzie, pozować do zdjęć i bawić gości festiwalu

krasnoludkowe bajki na scenie (o każdej pełnej godzinie na Scenie Letniej WTL)

„Krasnale i Czarodziej”

Bajka o krasnalach, które bardzo się nudzą. Postanawiają wyruszyć w podróż, podczas której poznają Czarodzieja. Co napotkają na swojej drodze? Czy podejmą czekające ich wyzwania?

„Pirat i Papuga”

Pewnego dnia krasnale znajdują starą skrzynię, a w niej książkę o Piracie i Papudze. Niestety, nie wiedzą, jak zakończyła się historia bohaterów, ponieważ ostatnie strony książki zostały wyrwane. Krasnale próbują odnaleźć

zakończenie historii. Czy dzięki temu przeżyją niesamowitą przygodę? Czy uda im się dowiedzieć, jak potoczyły się losy Pirata i Papugi?

„Krasnale i przygoda w zoo”

Bajka o krasnalach, które wracają do szkoły po wakacjach. Nauczycielka – Pani Krasnalowa – organizuje wyprawę do zoo. Niestety, dwa krasnale postanawiają odłączyć się od grupy. Jakie zwierzęta spotkają na swojej drodze? Czego nowego dowiedzą się na ich temat?

- występ grup tanecznych z Egurolla Dance Studio
- strefa ZOO
- ekowarsztaty plenerowe
- ścieżka sensomotoryczna
- miasto gigaklocków

- strefa maksigier
- krasnalowe wyspy animacyjne
- strefa bajarzy

godz. 11–14.30 Turniej gier planszowych o Puchar Krasnoludka dla uczestników 4–12 lat, Mediateka, pl. Teatralny 5, zapisy na wroc.city/MediatekaKrasnale

godz. 11.30–14.30 Rodzinna gra miejska Krasnalowy Klub Detektywów (dla drużyn od 2 do 6 osób, wiek dzieci 7+), start z Ogrodu Staromiejskiego, zapisy na krasnale.pl

godz. 17–20 Turniej gier planszowych o Puchar Krasnoludka dla uczestników wiek 12+, Awaria Prądu, ul. Szczynicka 28, zapisy na www.facebook.com/awariapradu

godz. 12–16 Przejażdżki Kolejką, Promenada Staromiejska

godz. 21–24 Krasnalowe Silent Disco, Ogród Staromiejski

10 września (niedziela)

godz. 11–14 Krasnal Drukarz i zaginione czcionki – mobilna gra miejska (dla drużyn maksymalnie do 4 osób, wiek dzieci 6–12 lat), Mediateka, pl. Teatralny 5

Gra dostępna w językach polskim, ukraińskim i angielskim.

godz. 12–13.30 Śladami krasnali wrocławskich – zajęcia terenowe z Muzeum Miejskim Wrocławia

Uwaga! Zajęcia zależą od warunków pogodowych. Zbiórka uczestników przed pomnikiem Aleksandra Fredry. Zajęcia są skierowane do dzieci w wieku 6–12 lat oraz ich opiekunów. Rezerwacja miejsc pod numerem 713 471 690 w. 27

godz. 12.30–13.30 Karzelki i olbrzymy w mitach skandynawskich – zajęcia w Muzeum Miejskim Wrocławia, Sukienice 14/15

Rezerwacja miejsc pod numerem 713 471 696 w. 332

godz. 12–13.30 Krasnoludki jak malowanie! – zajęcia dla dzieci, Muzeum Etnograficzne, ul. Traugutta 111/113

Zapisy w tygodniu poprzedzającym zajęcia pod adresem: edukacja@muzeumetnograficzne.pl lub numerem 713 443 313 (od poniedziałku do piątku, w godz. 8–16)

godz. 10–14 Stwórz własnego krasnala! – warsztaty dla dzieci, Muzeum Poczty i Telekomunikacji, ul. Zygmunta Krasińskiego 1

Warsztaty mają formę otwartą

Wydarzenia towarzyszące

Strefa Paradyż Home, 8–10 września, plac Solny

- Warsztaty z techniki cyjanotypii z Olką Barczak (piątek, godz. 13)
- Gwiazdy wielkiego formatu! – czytanie bajek przez Macieja Musiałowskiego (piątek, godz. 18)
- Zdrowe słodycze – warsztaty kulinarne z Katarzyną Gubałą (sobota, godz. 16–18)
- Warsztaty z budowania domków dla krasnali (niedziela, godz. 10–12)

Podczas trwania wydarzenia każdy, kto przyjdzie na plac Solny, będzie mógł wziąć udział w tworzeniu mozaikowego krasnala! Niech każdy dołoży ceramiczną cząstkę, by powstało piękne wspólne dzieło – gigantyczny krasnal, jakiego Wrocław jeszcze nie widział!

WIELKIE PRANIE PRZED FESTIWALEM

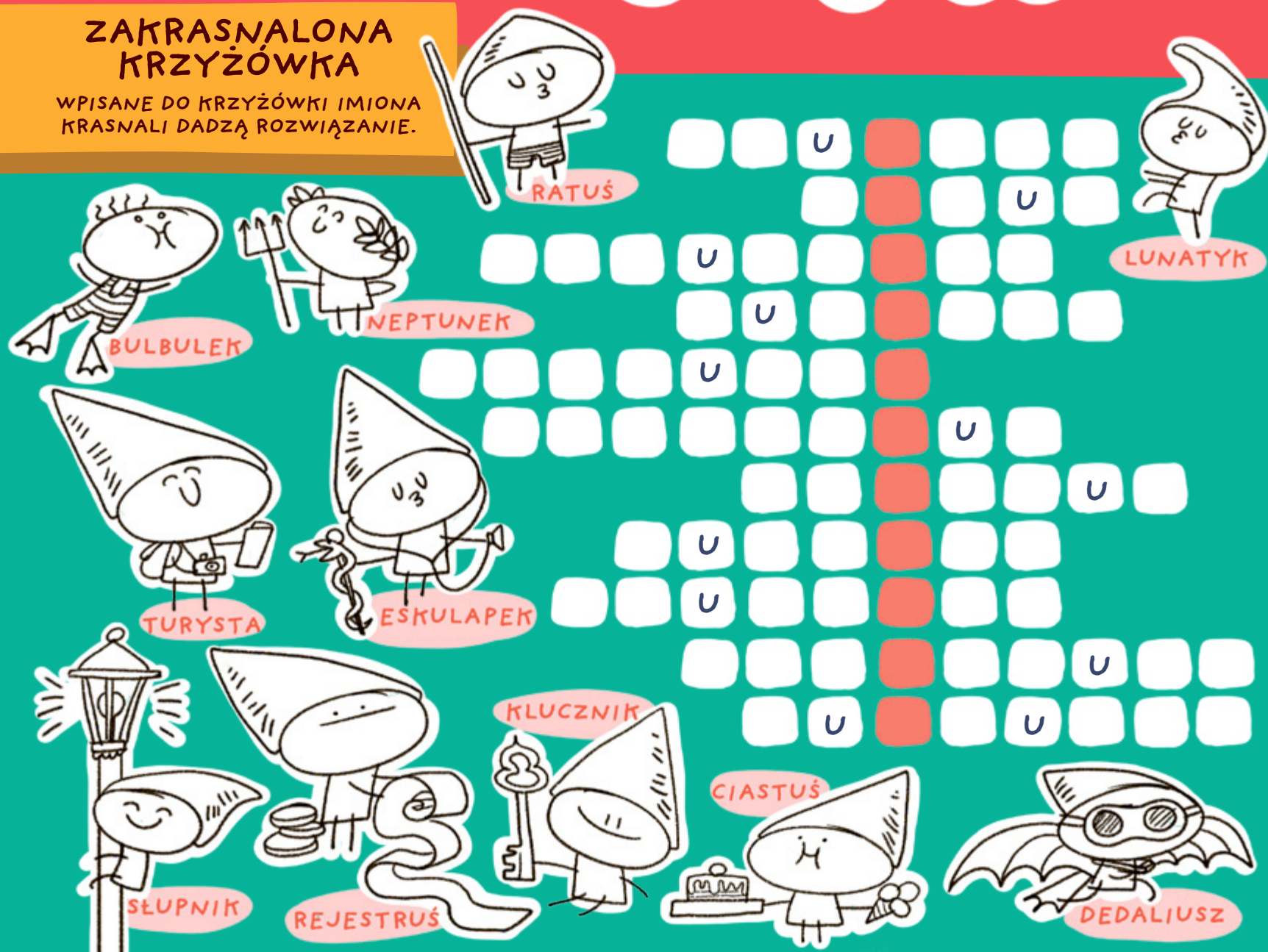
PRACZ ODRZAŃSKI PODCZAS PRANIA CHYBA
POGUBIŁ SKARPETKI. KTÓRE NIE MAJĄ PARY?

KĄCIK
KRASNALICY
NIEZABUDKI



ZAKRASNALONA KRZYŻÓWKA

WPISANE DO KRZYŻÓWKI IMIONA
KRASNALI DADZĄ ROZWIĄZANIE.



PSIE POLE

Laboratoria Twórcze wracają do CBK FAMA

W połowie września powrócą Laboratoria Twórcze, czyli zajęcia muzyczne, plastyczne i ruchowe, z których co tydzień korzysta kilkaset osób.

Paulina Czarnota

W tym roku wśród propozycji jest: gra na perkusji (instruktor Bartłomiej Libera), gra na gitarze (Paweł Lisiecki, Michał Honisz), gra na pianinie (Tomasz Chudyk, Michał Chadam), gra na skrzypcach (Katarzyna Dubaniowska) oraz śpiew (Elżbieta Dębska).

W CBK Fama działa również prężnie pracownia plastyczna, w której młodzi ludzie mogą uczęszczać na zajęcia z ilustracji (Beata Zdęba), zdobienia przedmiotów (Katarzyna Konarska) czy szycia (Katarzyna Gejderich). Ponadto w ofercie są popularne warsztaty Tekturowo (Katarzyna Bury) oraz Laboratorium Sztuki (Katarzyna Religa).

Fama czasami jest określana m.in. jako „Cyrkowy dom kul-



Wśród propozycji zajęć jest gra na skrzypcach, której będzie uczyła w CBK FAMA Katarzyna Dubaniowska

tury”. Instytucja jest mocno związana z nurtem tzw. nowego cyrku (bez pokazów ze zwierzętami) i co roku organizuje trzydniowy festiwal Cyrkopole na Psim Polu. Wśród laboratoriów twórczych są zarówno zajęcia cyrkowe dla najmłodszych, jak

i otwarta przestrzeń treningowa, z której mogą korzystać artyści z tej dziedziny sztuki. Ponadto w Famie m.in. zajęcia ruchowe (np. taniec współczesny prowadzony przez Zuzannę Nir), zajęcia teatralne (Bartłomiej Kamiński, Zuzanna Kociuga), a także lekcje

języka japońskiego (Adam Lipsa). Zapisać się na zajęcia można telefonicznie (537 674 164), mejlowo (biuro@fama.wroc.pl) lub osobiście. Harmonogram Laboratoriów Twórczych i dane kontaktowe są dostępne na stronie fama.wroc.pl/laboratoria-tworcze.

TARNOGAJ/HUBY/POWSTAŃCÓW ŚL.

Powiększa się strefa płatnego parkowania

We wrześniu strefa płatnego parkowania obejmie dwie ulice na osiedlu Powstańców Śląskich: Zaporoską i Szczęśliwą, a do końca roku dwa kolejne osiedla: Tarnogaj i Huby. Do końca 2023 roku liczba płatnych miejsc w całym mieście wzrośnie do ok. 8500.



Błażej Organisty

Do końca tego roku na Tarnogaju i Hubach tysiąc miejsc, na których parkowanie jest bezpłatne, stanie się płatnymi. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu za kilka tygodni ogłosi przetarg na montaż oznakowania. Wszystko ma być gotowe do końca roku. – Dzięki temu poprawi się bezpieczeństwo mieszkańców i zgodnie z decyzją rad osiedla uporządkowana zostanie kwestia parkowania na tych osiedlach – wyjaśnia Tomasz Jankowski, rzecznik prasowy ZDiUM we Wrocławiu.

Pieniądze z opłat parkingowych mogą być wykorzystywane na remonty osiedlowych uliczek i chodników. – Co więcej, po uregulowaniu parkowania zdecydowanie łatwiej

jest też wygospodarować dodatkowe miejsca na nasadzenia drzew, montaż stojaków rowerowych czy ławek – mówi Monika Kozłowska-Święconeć, dyrektorka Biura Zrównoważonej Mobilności UMW.

Miasto obejmuje strefą płatnego parkowania kolejne rejony wyłącznie na wniosek rad osiedli. – Każdego dnia jako mieszkańcy osiedla mierzymy się z ogromną liczbą aut, które próbują parkować na chodnikach, przejściach dla pieszych czy zieleńcach – argumentuje Krzysztof Mazurkiewicz, przewodniczący zarządu osiedla Tarnogaj.

Strefa powiększy się także na osiedlu Powstańców Śląskich. W drugiej połowie września obejmie ulice Zaporoską i Szczęśliwą.

Jerzmanowskie dożynki

Rada Osiedla Jerzmanowo-Jarnołów-Strachowice-Osiniec zaprasza 3 września (niedziela) na dożynki, które rozpoczną się o godz. 11 mszą św. w kościele parafialnym w Jerzmanowie. Natomiast festyn zaplanowano w godz. 13-19 na placu sportowym przy ul. Gałowskiej. Na najmłodszych będą czekały bezpłatne dmuchańce. Nie zabraknie też smakołyków, takich jak: chleb ze smalcem, pyszne ciasta i potrawy z grilla.

Silent disco w parku Grabiszyńskim

Nie masz pomysłu na zakończenie wakacji? Wybierz się na silent disco pod gołym niebem w sercu parku Grabiszyńskiego. Impreza już 2 września (sobota) od godz. 20 do 23. Wstęp bezpłatny. Zagrają: DJ Mati to prawdziwy wirtuoz muzyki lat 80., DJ Kosa, specjalizujący się w klimatach latino i DJ Janas, który tworzy niezapomniane muzyczne podróże, łącząc gatunki pop i klubowe. Projekt realizowany w ramach Parków ESK we współpracy z Gminą Wrocław i Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego.

Śniadanie sąsiedzkie na Popowicach

Na śniadaniu będzie czekać wiele atrakcji: oficjalne otwarcie nowej przestrzeni na Popowicach, wspólne tworzenie muralu, wymiana nasion oraz roślin doniczkowych i ogrodowych, tworzenie własnej mieszanki łąki kwietnej, pyszne śniadanie w zielonym plenerze, podwórkowe gry i zabawy czy tworzenie makramowych kwietników z odzysku. Organizatorzy zachęcają do przychodzenia z rodzinami, przyjaciółmi, sąsiadami i z czworonogami. Koniecznie weźcie ze sobą nasiona i rośliny do wymiany. Sąsiedzkie śniadanie w popowickim ogrodzie społecznym WSPÓLNIK już 3 września w godz. 10-13 przy ul. Legnickiej 65, podwórko obok PPM Zajezdnia. Wstęp wolny.

Na Tarnogaju i Hubach dostawionych zostanie w sumie 80 parkomatów

Wrocławskie Serce dla Zwierząt – zgłoś kandydata

Psy, koty, ptaki, a nawet gady czy zwierzęta gospodarskie – dziesiątki takich stworzeń uratowali i otoczyli opieką ludzie nieobojętni na cierpienie zwierząt, których mogliśmy poznać dzięki szczególnemu plebiscytowi. Wrocławskie Serce dla Zwierząt znowu zostanie wręczone jesienią i od was teraz zależy, kto będzie mógł je otrzymać.

Redakcja

W ośmioletniej historii Wrocławskiego Serca dla Zwierząt poznaliśmy instytucje, fundacje, stowarzyszenia, a także wiele osób prywatnych, niosących systematyczną i bezinteresowną pomoc zwierzętom nie tylko z terenu Wrocławia.

Wśród wyróżnionych byli także ci, którzy działają w naszym regionie, a także poza nim. Niezależnie bowiem od tego, gdzie „mieszka”, otwarte serce na potrzeby słabszych braci mniejszych ma taką samą wielką wartość.

Zdobądź odznaczenie

– Wrocławskie Serce dla Zwierząt jest sposobem na wyróżnienie czy nagrodzenie tych, którym się chce poświęcać swój czas, pieniądze, emocje i udzielać pomocy zwierzętom. One są w dość kiepskiej sytuacji, biorąc pod uwagę ustawienie na drabnie społecznej. Także im więcej pomagających, sensownie pomagających, tym lepiej. Przyznajemy odznaczenie, a także wyróżnienia. Ale już sama nominacja jest czymś zasługującym na uznanie – wyjaśnia Bar-



bara Borzymowska, rzecznik ds. zwierząt UMW, przewodnicząca Kapituły miejskiego odznaczenia Wrocławskie Serce dla Zwierząt.

Zgłoszenia do 18 września

Czekamy na twoje zgłoszenie kandydata do 8. edycji Wro-

cławskiego Serca dla Zwierząt – do 18 września 2023 roku. Dzięki specjalnemu serwisowi na portalu www.wroclaw.pl wszyscy czytelnicy, a także użytkownicy social mediów będą mogli poznać tych, którzy oddając swój czas, pracę, a także pieniądze, bezinteresownie

pomagają zwierzętom. Leczą je, karmią, przygarniają do tymczasowych domów i poszukują osób chętnych do zaadoptowania porzuconych psów czy kotów.

Ten serwis powstanie, gdy nąpną zgłoszenia od czyteln-

ków, jak pokazują lata ubiegłe – nie tylko od wrocławian. Na zgłoszenia czekamy w dniach do 18 września 2023 r. do północy.

Zagłosuj na kandydata

Głosowanie na kandydatów odbędzie się w dniach 20 września 2023 r. od godz. 10 do dnia 28 września 2023 r. do godz. 16. Laureaci Plebiscytu zostaną wyłonieni między 19 października a 27 października 2023 r.

Przypominamy, że Wrocławskie Serce dla Zwierząt, przyznawane przez kapitułę odznaczenia, można otrzymać tylko raz. Wyróżnionym, a także laureatem nagrody internautów (uruchomimy dla nich specjalne głosowanie) – można zostać wielokrotnie.

Zanim przysłecie swoje zgłoszenie, zobaczcie uczestników i laureatów poprzednich edycji Wrocławskiego Serca dla Zwierząt na naszym portalu www.wroclaw.pl. Umieszczony jest tam również regulamin plebiscytu.

➤ **Szczegóły na stronie**
wroc.city/WroclawskieSerce

Ruszyły zapisy na bieg po ogrodzie zoologicznym



W ubiegłorocznym Dzikim Biegu wzięło udział około 1000 biegaczy

Wild Run – Dzikie bieg na dystansie 10 km tradycyjnie odbywa się jesienią. W tym roku Fundacja ZOO Wrocław – DODO wraz z ogrodem zoologicznym na 7. edycję biegu charytatywnego po krętych ścieżkach ogrodu zapraszają 8 października. Zapisy poprzez stronę www.wildrun.eu.

Robert Migdał

– Obok tradycyjnego biegu, można wziąć udział w tej imprezie także wirtualnie z każdego zakątka świata. Najważniejsza jest bowiem nie forma, a wspólny cel, jakim jest wsparcie zagrożonych zwierząt Afryki poprzez Fundację ZOO Wrocław – DODO. Zapraszamy także młodzież i dzieci do biegów na 1 km i 200 metrów – informują organizatorzy.

Wild Run to bieg charytatywny, którego ideą od początku było wsparcie zagrożonych gatunków zwierząt. Każdego roku cel zbiórki był inny – ubiegłej jesieni podczas Wild Run zebrano rekordową

kwotę ok. 82 tys. zł na ochronę zwierząt Azji. Dochód z tegorocznej edycji zostanie przeznaczony na ratowanie zagrożonych wyginięciem zwierząt Afryki.

– Zwierzęta Afryki szczególnie potrzebują wsparcia. Przykładowo populacja lemurów katta spadła o około 97 proc., a pingwinów przylądkowych o 98 proc. w ciągu blisko stu lat – mówi Marta Gondek, prezes Fundacji ZOO Wrocław – DODO. I dodaje: – Potrzeba pomocy jest większa niż kiedykolwiek – na lądzie i na wybrzeżu. Na przykład dla lemurów z Madagaskaru zagrożeniami są kłusownicy, największe od lat wylesianie i pożary wyspy, dotkniętej ostat-

nio także niszczącymi cyklonami, a populacja pingwinów, zdziesiątkowana ptasią grypą, ma problem z pozyskaniem pokarmu w wyniku przełowienia przez ludzi oceanów.

Dzikie bieg to nie tylko impreza w szczytnym celu, ale także doskonała zabawa. Zapisy na bieg już trwają. Organizatorzy przygotowali atrakcyjne pakiety startowe – możesz przebiec Wild Run w koszulce z oryseksem, a także dostać ręcznik i torbę z logotypem biegu czy magnes. Bieg główny odbywa się na dystansie 10 km, a biegi towarzyszące dla dzieci na dystansach 1 km i 200 m. Na uczestników tradycyjnie czekać będzie posiłek regeneracyjny i woda.

MOPS-ik daje radość twórcom i obdarowywanym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu ma swoją maskotkę – pieska MOPS-ika. – Chcielibyśmy przełamać nasz wizerunek i sprawić, by ktoś pomyślał ciepło o 800 osobach, które codziennie starają się pomagać innym i dać im trochę uśmiechu – mówi Andrzej Mańkowski, pomysłodawca maskotki i dyrektor MOPS.

Paulina Falkiewicz

Pomysł stworzenia maskotki narodził się w jednym ze starszych projektów prowadzonych wspólnie przez MOPS i organizacje pozarządowe, który polegał m.in. na przygotowywaniu filmików.

– Tam, w czołówce nawiązującej do jednej ze słynnych wytwórni filmowych, główną rolę zamiast lwa grał wzięty ze schroniska piesek z niepełnosprawnością rasy Mops – tłumaczy dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej Mańkowski.

MOPS-ik ma wywołać uśmiech na twarzy

I wyjaśnia: – Naszym podstawowym zajęciem jest praca z ludźmi, zwykle ludźmi ciężko doświadczonymi najróżniejszymi życiowymi problemami. Nasi klienci to nawet kilkadziesiąt tysięcy osób dotkniętych przemocą domową, niepełnosprawnością, przewlekłymi chorobami, biedą, problemami wychowawczymi i rodzinnymi. Rozmawiamy z nimi o tych problemach i udzielamy pomocy, a przy pomocy MOPS-ika chcieliśmy również wprowadzić trochę pogody do naszego ośrodka. Spotykamy się z trudnymi sytuacjami, ale staramy się je rozwiązywać, dawać nadzieję i kierować w dobrą stronę.

– Chcemy, by MOPS-ik wzbo- gacił trochę nasz wizerunek, by MOPS nie był kojarzony tylko ze smutnymi tematami i tragediami życiowymi, ale by również przypominał, że lwia część naszej pracy to wspa- niałe, pogodne i ambitne projekty społeczne



OLEKSANDR POLIAKOWSKI (2)

Podopieczni Klubu Integracji Społecznej MOPS z kierowniczką Wiolettą Bodnar (z przodu, trzecia od lewej)

stać z technologii, szukać pracy, korzystać ze wsparcia różnych organizacji i instytucji – dodaje dyrektor.

Kto szyje MOPS-iki?

Maskotki szyją podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu – osoby w trudnej sytuacji życiowej, które uczestniczą w warsztatach krawieckich Klubu Integracji Społecznej. Zajęcia prowadzi Ewelina Wardak, która zaprojektowała MOPS-ika.

Piesek od początku do końca szyty jest ręcznie, dlatego każda sztuka jest jedyna i niepowtarzalna, nie ma dwóch identycznych piesków – to czyni ją wyjątkową pamiątką.

Sam proces tworzenia przytulanki jest terapeutyczny i rozwijający,

pozwala na budowanie więzi i umiejętności. Uszycie jednej zabawki zajmuje ok. 5 godzin, a praca podzielona jest na etapy:

- obrysowanie szablonów,
- wycinanie komponentów,
- zszywanie gotowych elementów,

- wypełnianie kulkami silikonowymi,
- przygotowanie obróżek, drukowanie logo: MOPS i KIS,
- ręczne doszycie i doklejenie na gorąco detali (oczek, nosek, język, obróżka, pyszczek, uszy),
- ostateczne poprawki.

Tylko cztery sztuki na miesiąc

– Może się wydawać, że to mało, ale to tylko jedna z wielu rzeczy, które robimy podczas warsztatów krawieckich, mających na celu doskonalenie umiejętności szycia –

cia zarówno techniką ręczną, jak i maszynową. Uczestnicy, pod okiem prowadzącej zajęcia,

uczą się szeregu czynności, od podstawowych (poczawszy od przyszywania guzików, naprawy odzieży, zszywania dziur, cerowania) do bardziej skomplikowanych, takich jak: wykonywanie na potrzeby swoje, naszej placówki i innych grup społecznych odzieży, obrusów, fartuszków, serwetek, toreb, kosmetyczek – wyjaśnia Wioletta Bodnar, kierowniczka Klubu Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Uczestnicy warsztatów uszyli już m.in. woreczki sensoryczne dla małych pacjentów oddziału psychiatrycznego jednego z wrocławskich szpitali, a także pościel dla podopiecznych Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci.

MOPS-ik na pikniku z okazji Dnia Psa

MOPS-iki towarzyszą pracownikom podczas różnych eventów. Obdarowują nimi m.in. przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych, z którymi współpracują. Jedną z pierwszych osób, która otrzymała MOPS-ika jest prezydent Wrocławia – Jacek Sutryk.

W ubiegłą sobotę (26 sierpnia) z okazji Nadodrzańskiego Dnia Psa w parku Staszica maskotka była jedną z atrakcji wydarzenia i jednocześnie nagrodą w konkursie.



MOPS-ik nie dość, że jest uroczy, to jeszcze unikatowy – w miesiącu powstają zaledwie cztery takie pieski maskotki, bo grupa szyje także inne rzeczy

Festiwal Pierwszej Pomocy w parku Tysiąclecia

O tym, że pierwsza pomoc jest ważna wie każdy. Jednocześnie nauka o niej może być ciekawa i to udowadnia Festiwal Pierwszej Pomocy – plenerowe wydarzenie, które odbędzie się w sobotę, 2 września, w parku Tysiąclecia. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, organizator wydarzenia, zaprasza wszystkich w godz. 10-16.

Paulina Czarnota

Przed nami druga edycja Festiwalu Pierwszej Pomocy. Zeszłoroczna okazała się ogromnym sukcesem i spotkała z wielkim zainteresowaniem mieszkańców w różnym wieku. W tym roku program jest jeszcze bogatszy. Przygotowano więcej pokazów i stanowisk tematycznych, a także atrakcji dodatkowych. W wielu praktycznych warsztatach wezmą udział osoby odwiedzające festiwal, bo w pierwszej pomocy warto nie tylko mieć wiedzę, ale także przełożyć ją na praktyczne działanie.

Uczą także empatii

– Wrocławianie chcą doskonalić swoją wiedzę z zakresu pierwszej pomocy. Wiemy o tym zarówno z zeszłorocznego festiwalu, jak i z kursów pierwszej pomocy, które organizujemy przez cały rok w ramach naszej kampanii Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy – mówi dyrektor WCRS Dorota Feliks.

– Miejsca na bezpłatne szkolenia są rezerwowane w zaledwie 1-2 dni po ogłoszeniu zapisów, na szczęście średnio są to dwa kursy miesięcznie, dlatego prosimy, by się nie zniechęcać, gdy nie ma



Atrakcją dla uczestników wydarzenia z pewnością, tak jak w ubiegłym roku, będzie symulator dachowania

miejsc. Kampania trwa w sposób ciągły. WAPP jest obecna na wydarzeniach plenerowych jako partner, bo przekazywanie rzetelnej wiedzy i nauka prawidłowych zachowań jest dla nas niezwykle ważna – zaznacza.

Rocznie z wiedzy o pierwszej pomocy korzysta kilkanaście ty-

sięcy osób. WCRS ma wsparcie merytoryczne pracowników Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, którzy czuwają nad aktualnością wiedzy przekazywanej podczas kursów czy warsztatów. – Jesteśmy też przekonani, że mieszkańcy Wrocławia, bogaci w wiedzę o udzielaniu pierwszej pomocy, są bardziej wyczuleni

na krzywdę innych, bo wiedzą, że od nich zależy zdrowie i życie drugiego człowieka – dodaje Dorota Feliks.

Program festiwalu

Jak poprawnie wzywać służby ratunkowe, co jest wewnątrz karetki, jak wygląda pomoc nad

wodą, do czego służy AED, czym gasić ogień – to tylko kilka pytań, na które odpowiedzi poznają uczestnicy festiwalu odwiedzający stanowiska tematyczne. Podczas praktycznych warsztatów dowiedzą się też (i spróbują), jak opatrzyć różnego rodzaju rany, jak udzielać pierwszej pomocy dzieciom, jak się zachować w razie urazu na wycieczce survivalowej lub podczas uprawiania sportu. Atrakcją będzie też symulator dachowania.

Poproś o pomoc, oddaj krew

Chętni na miejscu będą mogli skorzystać z pomocy psychologicznej Centrum Zdrowia Psychicznego. W punkcie, psychologowie i psychiatry, udzielą informacji o możliwej pomocy oraz doradzą sposób postępowania w przypadku kryzysów. Nie jest to jednak punkt terapeutyczny. Dla starszych dzieci i młodzieży przygotowana zostanie gra łącząca temat o emocjach w świecie cyfrowym, cyberuzależnieniach i hejcie.

W parku Tysiąclecia stanie także krwiobus Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, w którym przez całe wydarzenie będzie można oddać krew.

Wrocław i Rodzinne Ogrody Działkowe nie marnują



Działkowcy przy stoisku na owoce i warzywa w ogrodzie przy ul. Prusa

Masz dużo warzyw i owoców? Podziel się! Specjalne stoły z jedzeniem pojawiają się łącznie na czterech ogrodach działkowych. To nowy element miejskiej akcji „Wrocław Nie Marnuje”. Od 22 sierpnia takie miejsce działa na działkach przy ul. Prusa. Gdzie jeszcze się pojawiają?

Paulina Falkiewicz

Wrocław wraz z wybranymi Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi zachęca działkowców i mieszkańców do dzielenia się i wymiany nadwyżki plonów warzyw i owoców. Na przygotowanym stole znajdującym się przy bramach wejściowych do ogrodów zostaną ustawione skrzynie przeznaczone na owoce i warzywa. Plony będzie można także przynieść w papierowych torbach lub zostawić luzem.

Pierwsze takie miejsce powstało na ROD „Lepsze Jutro” przy ul. Prusa 110. Stół został ustawiony przy bramie wejściowej do biura

Zarządu, na deptaku spacerowym w kierunku Odry. Teren jest dostępny codziennie w godz. 10-19.

Gdzie kolejne punkty?

- 28 sierpnia – ROD „Oaza” – ława przylegająca do ogrodu, dostępna bez ograniczeń. Wejście od bramy głównej ogrodu działkowego przy ulicy Ślężnej 224
- 1 września – ROD „Różanecznik” – stół ustawiony przy bramie wejściowej do ogrodu przy ul. Bezpiecznej od Jugosłowiańskiej 144. Dostępny codziennie w godz. 10-19
- 9 września – ROD „Marzenie” podczas Okręgowych „Dni Działkowca”.

Miasto zorganizuje także specjalne warsztaty ekologiczne dla działkowców na terenach ogrodów „Lepsze Jutro” i „Różanecznik”. W programie: tworzenie domków dla zapylaczy i ptaków, prelekcje o bioróżnorodności oraz segregowania odpadów, rozwiązywanie łamigłówek i malowanie ekotreb.

Gdy w punktach odbioru pozostaną owoce i warzywa, przedstawiciele ogrodów przekażą je do pobliskich jadłodzielni: ul. Namysłowska 8, ul. Bujwida 51 (przy kościele), ul. Osobowicka 129, ul. Wiosenna 14. Pozostałe nadwyżki będą też przekazywane do przedstawicieli Foodsharing i bezpośrednio do Banku Żywności.

Wratistavia Cantans 2023. Znamy program

W tym roku Festiwal Wratistavia Cantans od 7 do 17 września we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Poznaliśmy program koncertów w Narodowym Forum Muzyki, kolegiacie św. Krzyża i św. Bartłomieja, Synagodze pod Białym Bocianem, Auli Leopoldina.

Magdalena Talik

Festiwal otworzy 7.09 **Christoph Eschenbach**, znakomity niemiecki dyrygent i pianista, który od lat pracuje jako szef orkiestr w Stanach Zjednoczonych. Maestro jest Breslauerem (urodził się we Wrocławiu w 1940 r.) uhonorowanym tablicą pamiątkową przed NFM. Podczas pierwszego wieczoru 58. Festiwalu Wratistavia Cantans poprowadzi NFM Filharmonię Wrocławską, Polski Narodowy Chór Młodzieżowy i solistów, a w programie m.in. „Kosmogonia” Krzysztofa Pendereckiego i Symfonia „Pastoralna” Ludwiga van Beethovena.

Szef artystyczny festiwalu, mediołańczyk **Giovanni Antonini**, tym razem ze swoim zespołem **Il Giardino Armonico**, przygotował oratorium „Pory roku” Josepha Haydna. Koncert w NFM 9.09. Wystąpią też z solistami i Chórem Chłopięcym NFM 16.09 w kolegiacie św. Krzyża i św. Bartłomieja na Ostrowie Tumskim z programem Stabat Mater.



Na zdjęciu muzycy Wrocławskiej Orkiestry Barokowej, którzy zagrają 17.09 w NFM z Andreasem Schollem

Wrocławianie, którzy przed laty chodzili na koncerty muzyki dawnej do Oratorium Marianum, z zachwytem wspominają formację **Arte dei Suonatori**. Przez lata nie byli obecni we Wrocławiu, z tym większym zachwytem powitamy ich na koncercie 14.09 w Synagodze pod Białym Bocianem, gdzie zagrają utwory Georga Philippa Telemanna.

Brytyjski pianista i organista **Wayne Marshall** 16.09 wykona recital na instrumencie organo-

wym w NFM. W programie występu m.in. absolutny hit muzyki organowej, czyli V Symfonia Charlesa-Marie Widora, ale też fragment z Messe de la Pentecôte, mszy organowej Oliviera Messiaena.

Wybitny kontratenor niemiecki **Andreas Scholl** wystąpi podczas finałowego wieczoru festiwalu 17.09 w NFM wspólnie z Wrocławską Orkiestrą Barokową pod batutą Andrzeja Kosendiaka, ale też z towarzyszeniem Chóru

NFM i solistów weźmie udział w wykonaniu dwóch Bachowskich kantat (BWV 205 i 206). Oprócz Bacha w programie też opera-balet francuskiego kompozytora barokowego Jeana-Féry Rebeła „Les éléments”.

Bilety na koncerty festiwalu można kupić na stronie www.nfm.wroclaw.pl lub w kasie NFM.

➤ **Szczegóły programu na wroc.city/WratistaviaCantans23**

Seniorze, casting! Zostań aktorem

Chcesz przeżyć przygodę podczas zabawy w teatr? Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Przeszłość Trzeciego Wieku zaprasza seniorów na warsztaty teatralne. A ich zwieńczeniem będzie wystawienie adaptacji sztuki angielskiego dramaturga Williama Shakespeara. Przedstawienie będzie oparte na miłosnej historii Romea i Julii. Wszystkich zainteresowanych organizatorzy zapraszają na casting 1.09, na który należy przygotować krótki fragment z Shakespeara na pamięć (10 wersów z monologów, dramatów W. Shakespeara). Na casting obowiązują zapisy w Punkcie Informacyjnym PTW WCRS, pl. Solidarności 1/3/5 (pok.318) lub pod nr. telefonu 739 194 102, 739 194 072.

Dali i Miro ostatni weekend w muzeum

We wrocławskim ratuszu jeszcze tylko do 3.09 trwa wystawa Salvadora Dalego, równolegle w Pałacu Królewskim, także do 3.09 można oglądać prace Joana Miró. Wystawy są czynne od śr. do sob. w godz. 11–17, w ndz. 10–18. Bilety na wystawę w ratuszu kosztują 10 zł (ulgowy, grupowy), 15 zł (normalny), 30 zł (rodzinny), a na wystawę w pałacu – 20 zł (ulgowy), 30 (normalny), 60 zł (rodzinny). Bilety zakupione na wystawę Joana Miró upoważniają również do wstępu na wystawę Salvadora Dalí.

wROCK for Freedom w CH Zajezdnia

wROCKfest.pl zaprasza na kolejną odsłonę festiwalu wROCK for Freedom. Koncert odbędzie się 2.09 przy Centrum Historii Zajezdni, ul. Grabiszyńska 184. Zagrają na nim czołowi reprezentanci polskiej sceny rockowej: KULT, PIDŻAMA PORNO, KONIEC ŚWIATA. Start o godz. 17. Szczegóły i bilety (od 120 zł) znajdziesz na stronie wroc.city/Wrock-ForFreedom23.

Fredro w Ossolineum! Zobacz wystawę

230 lat temu urodził się Aleksander Fredro (1793–1876) – twórca najwybitniejszych polskich komedii. Z tej okazji w Ossolineum od 5 września oglądać będzie można wystawę czasową pn. „Żołnierz napoleoński, ojciec komedii polskiej” – Fredro w Ossolineum.

Agata Zięba

Fredro jest autorem 39 sztuk teatralnych, które od 1817 roku grane są na polskich scenach. Najważniejsze z nich: „Śluby pannieńskie”, „Pan Jowialski”, „Zemsta” – uczył i bawił kolejne pokolenia widzów, a aktorom dają możliwość stworzenia wybitnych ról. Mniej znane są inne oblicza Fredry – żołnierza, ojca rodziny, obywatela ziemskiego, a wreszcie autora utworów poważnych.

Większość zachowanych do dziś rękopisów Aleksandra Fredry znajduje się w zbiorach Ossolineum. Rok 2023, ustanowiony Rokiem Aleksandra Fredry, jest dobrą okazją, by zaprezentować rzadko pokazywane unikalne rękopisy, dokumenty, fotografie i pierwodruki. Zaprezentowane też zostanie „Pióro Fredry” – statuetka nagrody edytorskiej oraz jedna z replik pióra z wrocławskiego pomnika Aleksandra Fredry.

Wystawę można będzie oglądać w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich, ul. Szewska 37, w Salach pod Kopułą od 5.09 do 29.10.2023 r. Czynna będzie od wt. do ndz. w godz. 10–17. Wstęp wolny.

➤ **Szczegóły na ossolineum.pl**



Великі зміни у транспортному сполученні міста

З початку вересня на мешканців Вроцлава чекають зміни в транспортному сполученні міста. Чиновники змінили маршрути автобусів, назви кількох зупинок та додали нові трамвайні лінії. Таких серйозних змін у мережі громадського транспорту не було вже дуже давно. Основною причиною змін є два нових маршрути: трамвайний маршрут через Porowice та автобусно-трамвайний маршрут до Nowego Dworu.

Альона Нетьосова

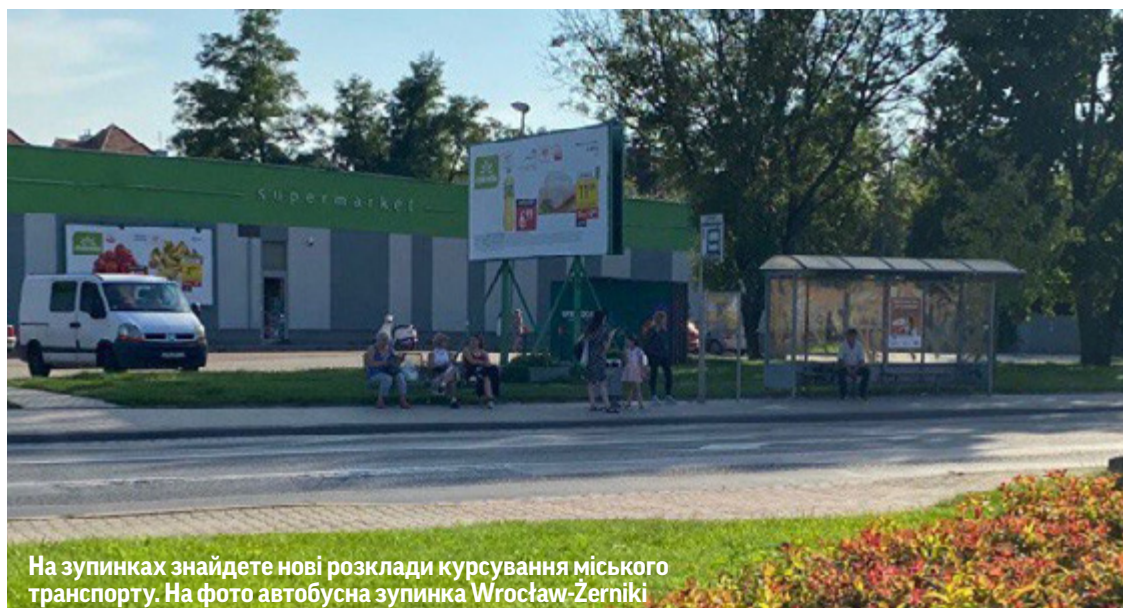
Трамвайні лінії зі зміненими номерами або маршрутами

Варто зазначити, що з початку вересня деякі трамваї курсуватимуть за маршрутами, що відрізняються від представлених. Це пов'язано з поточними та запланованими роботами з реконструкції: вул. Pomorskiej та площі Staszica, перехрестя біля зупинки Arkady (Capitol) та колії на вул. Powstańców Śląskich.

Нові трамвайні лінії 13 і 22

■ **Лінія 13** курсуватиме від Wrocław Nowy Dwór до Stadion Olimpijski. ■ **Лінія 22** курсуватиме за маршрутом Tarnogaj-Pilczyce. Вона проходитиме повз Центральний залізничний вокзал, площу Jana Pawła II, поруч з Магнолією.

■ **Лінія 4** – зміна маршруту. Ділянка від площі Legionów-Dworzec до площі Grunwaldzki буде проходити іншим маршрутом, через Dworzec Główny та вул. Pułaskiego. ■ **Лінія 5** – зміна петлі. Księża Małe-Grabiszewska (Cmentarz). ■ **Лінія 11** – Зміна петлі та маршруту. Oporów-Kromera. ■ **Лінія 33** стане 12, зміна петлі та маршруту. Sępolno-Kozanów (Górnica). Kozanów (Dokerska) – Sępolno. ■ **Лінія 14** – зміна номера з 74 на 14. Krzyki-Osobowice (скорочено до залізничної станції Dworzec Nadodrza до завершення реконструкції вул. Pomorskiej до 8.10). ■ **Лінія 16** – зміна петлі та маршруту на час реконструкції до 8.10.



На зупинках знайдете нові розклади курсування міського транспорту. На фото автобусна зупинка Wrocław-Zerniki

АЛЬОНА НЕТЬОСОВА

Продовження лінії від кільцевої розв'язки Reagana до Dworca Nadodrza і далі до кінцевої зупинки Kałowice забезпечить кращий транспортний зв'язок на ділянці від вул. Pułaskiego до площі Staszica й Osobowic. ■ **Лінія 18** – зміна кінцевої станції. Tarczyński Arena (Królewiecka) – Gaj. ■ **Лінія 21** – зміна номера з 31 на 21. Gaj – Tarczyński Arena (Królewiecka). ■ **Лінія 23** – зміна та продовження маршруту. Nowy Dwór – Kowale.

Автобусні лінії

■ **Автобуси 152** проїжджати-муть через вул. Lotnicza, aleja Śląska, кільцеву розв'язку Modzelewska, вул. Królewiecka та кільцеву розв'язку Bartoszewskiego – до кінцевої зупинки Tarczyński Arena (Królewiecka). ■ **Автобуси 122** курсуватимуть вулицями Hermanowska, Chociebuska, Gubińska, Strzegomska i Mińska. Кінцевою зупинкою буде Muchobór Wielki

(Roślinna). ■ **Автобуси 148** їхатимуть з району залізничного вокзалу Wrocław Żerniki вул. Jerzmanowska та aleja 11 Listopada до вул. Halicka, а далі за нинішнім маршрутом. ■ **Автобуси 107**. Це ще одна лінія, строго залежна від дати введення в експлуатацію aleja 11 Listopada. До завершення будівництва автобуси 107 будуть доїжджати до зупинки Jerzmanowo (cmentarz), а не до кінцевої станції Pracza Odrzańska.

Шлюб у Генконсульстві України у Вроцлаві

Громадяни України, які проживають у Польщі можуть офіційно зареєструвати свої стосунки у дипломатичних установах. Консул здійснює реєстрацію шлюбу, виключно, між громадянами України, які на законних підставах проживають на території консульського округу установи.



Світлана Кучеренко

Від 20 липня у Генеральному консульстві України у Вроцлаві можна зареєструвати шлюб. Для цього необхідний попередній запис на реєстрацію актів цивільного стану за посиланням <https://online.mfa.gov.ua/application>. Реєстрація шлюбу відбувається після спливу одного місяця від дня подання заяви особами, які бажають укласти шлюб.

Які документи необхідні для реєстрації шлюбу в консульстві?

1. Заява про реєстрацію шлюбу
2. Заява про підтвердження сімейного стану, засвідчена дипломатичним представництвом чи консульською установою України;
3. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон;
4. Паспорт громадянина України;
5. Свідоцтво про народження;
6. Документ, що підтверджує реєстрацію місця проживання у Республіці Польща в межах консульського

- округу ГКУ (мельдунок);
7. Документ, що підтверджує відношення до військової служби;
8. У разі попереднього шлюбу – документи, що підтверджують його припинення.

Документи зазначені в пп.3-8 подаються разом з копіями! За реєстрацію шлюбу сплачується консульський збір у розмірі 415 злотих. Обов'язковою вимогою є те, щоб був повний пакет документів на день реєстрації шлюбу.

Перший зареєстрований шлюб у Генконсульстві України у Вроцлаві

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі



Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

Facebook Instagram @wromigrant

PL / UA / EN / BY / RU

Wielka Wrocławska na Partynicach 3.09

Przed nami najważniejszy dzień sezonu na Partynicach – Wielka Wrocławska. Nagroda Prezydenta Wrocławia. W programie znalazło się aż 9 gonitw, ale organizatorzy przygotowali również wydarzenia towarzyszące.

Redakcja

W niedzielę 3 września na wrocławskim torze święto wyścigów konnych, czyli Wielka Wrocławska.

W programie dnia znalazło się 9 gonitw: trzy z przeszkodami, trzy płotowe i trzy płaskie. Do zawodów zgłoszono 75 koni. Łączna pula nagród wynosi 427 tys. zł i jest zdecydowanie najwyższa spośród 12 dni wyścigowych sezonu 2023 na Partynicach. Najważniejsze sportowe dania dnia to dwie wodzące gonitwy: Wielka Wrocławska. Nagroda Prezydenta Wrocławia – międzynarodowa gonitwa z przeszkodami dla 5-letnich i starszych koni z pulą nagród w wysokości 200 tys. zł oraz Wielka Partynicka. Nagroda Unico Logistics – międzynarodowa gonitwa z płotami dla 4-letnich i starszych koni z pulą nagród w wysokości 100 tys. zł.



Blanka Satora, trenerka ogierów andaluzyjskich, wystąpi w show łączącym kulturę słowiańską z hiszpańską

– Wielka Wrocławska to druga największa gonitwa przeszkodowa w naszej części Europy, po Wielkiej Pardubickiej – mówi Jerzy Sawka, dyrektor Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.

Gonitwa od lat posiada wyjątkową oprawę, jej rozpoczęcie poprzedza uroczysta parada, zazwyczaj prowadzona konno przez dyrektora Jerzego Sawkę. W tym roku, wy-

jątkowo, dyrektor WTWK-Partynice pojawi się wśród gości, którzy powitają publiczność z bryczki. Powożącym czterokonnego zaprzęgu będzie Piotr Mazurek – wielokrotny Mistrz Polski i medalista międzynarodowych imprez powożeniowych. W paradzie wezmą również udział: konny oddział Straży Miejskiej, członkowie sekcji woltyżerki oraz dzieci z hobby horse. Nagrody zwycięzcom goni-

ty podczas dekoracji wręczy prezydent Wrocławia – Jacek Sutryk.

Organizatorzy przygotowali też wydarzenia towarzyszące. Będą efektowne pokazy konne, spektakl jeździecki, konkurs „Wyścigowa elegancja”, zawody „hobby horse”, przejażdżki na kucykach i zwiedzanie stajni z instruktorem. Wydarzenie potrwa w godz. 12.30–19. Wstęp jest bezpłatny.

Muzeum, które połączy pokolenia kibiców

To będzie dla widzów niezwykła multimedialna podróż między różnymi etapami historii – od klubu budowanego na gruzach Breslau, przez historyczny awans do ekstraklasy, po mistrzostwa i puchary Polski. We wtorek 5 września swoje bramy dla odwiedzających otworzy Muzeum Śląska Wrocław – co tam zobaczymy i usłyszymy? Uchylamy rąbka tajemnicy.

Michał Sałkowski

To ponad 75 lat historii Śląska Wrocław – czyli między innymi trofea i medale zdobyte przez klub

za Mistrzostwa Polski, Puchary Polski czy Superpuchary Polski, proporce i odznaki klubowe. Ale to miejsce przełamuje konwencje klasycznego muzeum pełnego przed-

miotów, artefaktów. Wychodzi krok dalej. W sferę multimedialną.

– Rzeczywiście dużo u nas multimedialnych, filmów, fotografii, nagrań historii opowiadanych przez uczestników wydarzeń w Śląsku Wrocław. Wysłuchamy między innymi nagrania pana Mieczysława Jureckiego, legendy i kapitana Śląska Wrocław, który mówi niejako o prapoczątkach klubu w czasach, gdy na drogach po II wojnie światowej leżały jeszcze przewracane tramwaje. Pamiętnym dowodem czasów nieco późniejszych są też kroniki filmowe, które również zobaczą goście muzeum – mówi Marcin Janiszewski, rzecznik stadionu Tarczyński Arena.

Ta przestrzeń połączy pokolenia, bo oprócz utrwalania piłkarskich legend i historii, pozwoli odtworzyć w pamięci te nieodległe suk-

cesy. Posłuchać będziemy mogli tu np. którego z boiskowych kolegów Krzysztof Wołczek uważa za wirtuoza futbolu, dowiemy się też, co Sebastian Mila mówił swoim kolegom w szatni w Krakowie przed meczem z Wisłą, decydującym w 2012 roku o mistrzostwie Polski. Ekspozycja w Muzeum Śląska jest podzielona na poszczególne etapy historii miasta i Śląska, między innymi: Klub na gruzach miasta (1945–1956), Historyczny awans w 1964 r., Złote lata 70. czy Powrót na szczyt. Jej multimedialny charakter otwiera jednak swobodną możliwość rozbudowywania bazy o kolejne nagrania związane z kolejnymi zdobytymi tytułami.

Muzeum będzie czynne w dni powszednie od godz. 10 do 18, zaś w weekendy od godz. 11 do 19 (z możliwością wprowadzenia zmian podczas imprez masowych).



Ekspozycja jest podzielona na poszczególne etapy historii miasta i klubu

Tydzień w skrócie

Drugie zwycięstwo z rzędu w PKO Bank Polski Ekstraklasie odnieśli piłkarze Śląska Wrocław. Podopieczni trenera Jacka Magiery pokonali w wyjazdowym spotkaniu Widzew Łódź 2:0. Gole zdobyli Matias Nahuel Leiva i Aleksander Paluszek. Po pięciu rozegranych meczach WKS ma na swoim koncie 7 punktów.

W pierwszym meczu półfinału żużlowej PGE Ekstraligi ekipa Betardu Sparty Wrocław zremisowała na wyjeździe 45:45 z FOR NATURE SOLUTIONS KS Apator Toruń. Najwięcej oczek dla Sparty wykręcił Bartłomiej Kowalski 12 – w ekipie gospodarzy bezbłędny był Emil Sajfutdinow, którzy przywiozł aż 18 oczek. Rewanż na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu zaplanowano na 10 września. Zwycięzca z tej pary zmierzy się w finale z lepszym w rywalizacji Tauron Włókniarza Częstochowa i Platinum Motoru Lublin.



WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa (zaległy mecz 3. kolejki), 30.08, godz. 18.30
Stadion Miejski im. Floriana Krygiera
Pogoń Szczecin – Śląsk Wrocław
(Canal+ Sport3)

PKO Bank Polski Ekstraklasa (7. kolejka), 3.09, godz. 12.30, Tarczyński Arena, Śląsk Wrocław – Jagiellonia Białystok
(Canal+ Sport3)

żużel

PGE Ekstraliga (półfinał), 10.09, Stadion Olimpijski, Betard Sparta Wrocław – FOR NATURE SOLUTIONS KS Apator Toruń
(Canal+ Sport5)

futbol amerykański

European League of Football, 3.09, godz. 16.25, First Field, Fehérvár Enthroners – Panthers Wrocław
(Polsat Sport News)



7. Wrocławski Lotny Festiwal Piwa w Hali Stulecia 1-3.09

Przed nami 7. edycja Wrocławskiego Lotnego Festiwalu Piwa! Jak co roku będzie to prawdziwe święto: piwa, muzyki i jedzenia. Od 1 do 3 września na placu pod Iglicą przy Hali Stulecia (ul. Wystawowa 1) trwać będzie wydarzenie dla pasjonatów piwa rzemieślniczego, ale nie tylko. Ideą festiwalu jest zwiększanie świadomości konsumentów

i zachęcanie ich do zmiany nawyków związanych z piwem. Godziny otwarcia: piątek 15-22, sobota 12-22, niedziela 12-20. Wstęp wolny. W sobotę 2 września odbędzie się także Silent Disco – trzej Dj'e na żywo, trzy kanały Muzyczne! Słuchawki można wypożyczyć od godz. 21.30. Wypożyczenie słuchawek: 25 zł gotówką za okazaniem dowodu tożsamości lub dokumentu z numerem PESEL. Start zabawy o godz. 22.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
 Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19 501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
 www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Anna Aleksandrowicz
Redaktor wydania
 Agata Zięba

DRUK
 AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa
WYDAWCA
 Gmina Wrocław



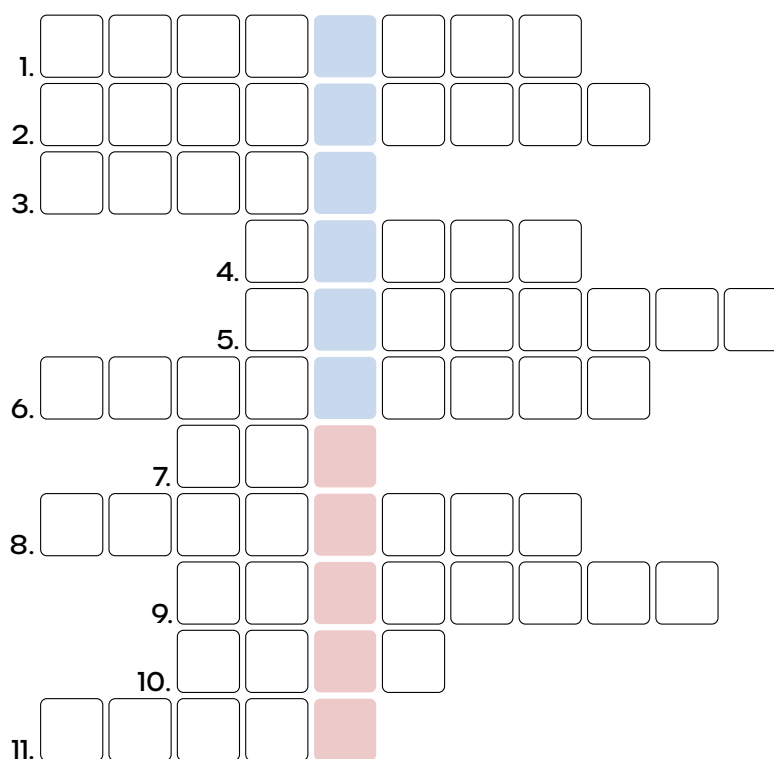
Zielony Kiermasz Ogrodniczy w Czasoprzestrzeni 2-3.09

Kiermasz Ogrodniczy to wydarzenie dla fanów ogrodów, tarasów i działek! Znajdziecie tu rośliny, które można hodować na zewnątrz. Kiermasz odbędzie się na dziedzińcu dawnej Zajezdni Dąbie (Tramwajowa 1-3) – będzie można kupić tu byliny, kwiaty, drzewka i cebule i elementy architektury ogrodowej. Natomiast w hali Czasoprzestrzeni odbędą

się w tym samym czasie Targi Zielono Mi, które przygotowane są z myślą o osobach lubiących otaczać się designerskimi roślinami i akcesoriami do aranżacji wnętrz. Oprócz roślin do domu można będzie spotkać producentów ceramiki, drobnych mebli, dekoracji do domu. Wstęp bezpłatny od godz. 11 do 18. Targi roślin i dekoracji Zielono Mi oraz Zielony kiermasz ogrodniczy są częścią festiwalu #KupujŚwiadomie (www.kupujswiadomie.pl).

KRZYŻÓWKA NUMERU 146

1. Nagroda, którą mogą otrzymać we Wrocławiu literaci.
2. Wybitny immunolog, który badał grupy krwi, związany z Wrocławiem.
3. Miejsce, gdzie maturzyści tańczą poloneza dla Fredry.
4. Nagroda, którą dostali: Olga Tokarczuk, Gerhart Hauptmann, Fritz Haber i Max Born.
5. Szkoła na basenie to szkoła ...
6. Multimedialna biblioteka przy pl. Teatralnym.
7. Pora, w której odbywa się święto muzeów.
8. Wcześniejsza nazwa Dolnośląskiego Centrum Filmowego to Kino ...
9. Imię głównego bohatera powieści Marka Krajewskiego o Breslau.
10. Patronka wrocławskiego liceum nr 1.
11. Był nim Tadeusz Różewicz.



Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer 664 072 606. Koszt jedno-



go SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **146.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżów-

ki). Na odpowiedzi czekamy do **6 września 2023 r. do godz. 20.** Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **13 września** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy.

W tym wydaniu do zdobycia są: bluza z herbem, workoplecach z herbem, bidon i torba płóciana. Zwycięzcy z nr. 144 (hasło: Gwiazdy czytają) to: pani Zuzanna, pan Dzianis i pani Jadwiga. Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs